
PARAPINĖ KATECHEZĖ

SES. AURELIJA PETRAUSKAITĖ CR

RUOŠIMAS SUTVIRTINIMO SAKRAMENTUI

Programa ir gairės katechetui

SES. AURELIJA PETRAUSKAITĖ CR

RUOŠIMAS SUTVIRTINIMO SAKRAMENTUI

Programa ir gairės katechetui

Vilniaus arkivyskupijos Katechetikos centras
2009 m.

Leidžiama naudoti
Vilniaus Arkivyskupijoje
Vysk. J. Tunaitis
Generalvikaras
Vilnius, 2007-06-14
Nr. 225

Antrasis pataisytas leidimas

Nuoširdžiai dėkoju padėjusiems rengti šią programą:

GIEDREI RUGEVIČIŪTEI, LINAI JAKUČIONIENEI,
SVETLANAI AMACHINAI, TOMUI PINIGIUI ir visiems,
kurie lydėjo mus savo patarimais ir pasiūlymais.

ĮVADAS

„Eikite ir padarykite mano mokiniais visų tautų žmones, krikštydami juos vardan Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios, mokydami laikytis visko, ką tik esu jums įsakęs. Ir štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos“.
Mt 28, 19-20

Šiais Mato evangelijos žodžiais esame raginami ir įpareigojami mes, kurie jau esame pakrikštyti Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios vardu, pilnai atskleisti ir parodyti tikėjimo lobį, kurį nešiojamės trapiuose moliniuose induose, jaunesniems mūsų broliams ir seserims (plg. „Eikite ir padarykite <...>, mokydami laikytis“). Katalikų Bažnyčios Katekizmas (toliau – KBK) primena mums, kad „katechezė yra vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų tikėjimo ugdymas, ypač mokymas krikščioniško mokslo, siekiant įvesti juos į pilnutinį krikščionišką gyvenimą“ (KBK,5).

Sutvirtinimo sakramentas, kuriam skiriame šią programą, baigia kiekvieno kataliko įkrikščioninimo kelią. Bažnyčia galutinai apgaubia sutvirtinamąjį savo globa, praturtindama Šventosios Dvasios dovanomis. Sutvirtinamasis įsipareigoja ne tik gyventi Bažnyčios vadovaujamas, bet ir skleisti Jėzaus Kristaus ir Bažnyčios Mokymą pasaulyje – būti liudytoju ir misionieriumi.

Ką reiškia šiandienos pasaulyje būti liudytoju? Kur reikalinga mūsų, katalikų, misija ir kokia ji? Tai klausimai, kuriuos kėlėme pirmiausia sau, rengdami šią programą. Atsakyti mums padėjo Katekizmas: „Katechezė apima kai kuriuos Bažnyčios sielovadinės misijos elementus: tai pirminis supažindinimas su Evangelija, arba misijinis skelbimas, žadinantis tikėjimą; pagrindo tikėti ieškojimas; krikščioniškojo gyvenimo patirtis; sakramentų apeigos; įjungimas į bažnytinę bendruomenę; apaštalinis ir misijinis liudijimas“ (KBK, 6). Kiek galėdami stengiamės programoje atspindėti visus šiuos elementus, atsižvelgdami į dabartinę Katalikų Bažnyčios Lietuvoje situaciją ir į jaunuolių, ne jaunesnių kaip 14 metų, ypatumus.

1. *Supažindinimas su Evangelija.* Kiekvieno susitikimo metu skiriame laiko Dievo Žodžio skelbimui, jo apmąstymui ir įsišaknijimui gyvenime.

Kiekvienoje katechezėje **Šventojo Rašto** žinia mums yra viso susitikimo ašis, nes „Žodis visada lieka aktualus. Ir mūsų dienomis tebegalioja šv. Pauliaus aksioma: „Tikėjimas iš klausymo“. Taigi būtent išgirstas žodis veda į tikėjimą“, – rašo Popiežius Paulius VI savo apaštališkame paraginyje “Evangelii nuntiandi” (toliau – EN).

2. *Pagrindo tikėti ieškojimas.* Iš kur mes ateiname? Kaip gyvename? Kokia aplinka mus ugdo ir įtakoja? Tai klausimai reikalaujantys ne vien sociologų, filosofų, ekonomistų ar politikų atsakymų. Į šiuos klausimus atsako ir Bažnyčia, kaip tikinčiųjų bendruomenė, bei kiekvienas jos narys. Gyvename visuomenėje ir esame jos dalis, todėl turime suprasti, kokios vertybės vyrauja joje, kokie dėsniai veikia. Tik įsisąmoninę save kaip tos visuomenės dalį, galėsime suvokti, kas esame mes, kokios mūsų, kaip katalikų, pareigos ir teisės. Todėl programoje atsirado skiltis “**Visuomenės patirtis**”. Norėjome, kad kiekvienoje katechezėje būtų ieškoma konkrečių, pozityvių mūsų visuomenės gyvenimo pavyzdžių, kurie padėtų įsitvirtinti tikėjimui mūsų kasdieniniame gyvenime ir jį perkeistų. Nors kartais sunku atrasti šiandienos visuomenėje kažką gero ir pozityvaus, raginame niekada nepamiršti, kad Dievas sukūrė, pamilo ir atpirko šį pasaulį, kuriame gyvename. Šiame pasaulyje gimė mūsų Išganytojas ir jame vedama Šventosios Dvasios keliauja Bažnyčia.

3. *Krikščioniškojo gyvenimo patirtis.* Šią patirtį išgyvename dvejopai – asmeniškai ir kaip bendrą Bažnyčios priimtų moralinių nuostatų patirtį. Kiekvieno susitikimo metu turime rasti laiko jaunuolio asmeniniams apmąstymams. Tai grūdo įsišaknijimas geroje žemėje, kad duotų gausesnių vaisių. Šiems vaisiams augti ir bręsti programoje skiriama skiltis, pavadinama “**Asmenine patirtimi**”, kurioje siūlome kiekvienos katechezės metu pamąstyti, atrasti, įsigilinti ir įsisąmoninti tą asmeninį ir unikalų santykį, kuris užsimezga tyloje ir laisvėje. Šia patirtimi katechetas gali paprašyti pasidalinti, tačiau dažniausiai siūlome, kad ši patirtis liktų slaptoje, širdyje. Toli mesnis žingsnis – įvertinimas: ar aš teisingai mąstau ir suprantu? – taip pat yra labai svarbus. Katechetas turi skelbti ne savo išmintį, bet parodyti, kad Bažnyčiai yra svarbus kiekvieno krikščionio apsisprendimas gyventi vadovaujantis krikščioniškomis nuostatomis bei vertybėmis. Parodyti ir paraginti siekti tų vertybių, išaiškinti, kodėl jos yra svarbios tiek kiekvienam iš mūsų, tiek ir visai visuomenei. Tai tikslas, kuris nepaisant išskylančių kliūčių, turi būti pasiektas. Programos skirsnis, kuris visa tai atspindi, pavadintas “**Krikščioniška moralė**”. Rengdami jį rėmėmės Katalikų Bažnyčios

Katekizmu bei II Vatikano Susirinkimo dokumentais.

4. *Įjungimas į bažnytinę bendruomenę.* Šiam Katekizmo paskelbtam raginimui atsiliepėme visa programa, tačiau atkreipiame ypatingą dėmesį į vieną skirsnį, be kurio negalėtų vykti nė vienas susitikimas, - tai “**Malda, garbinimas**”. Katechetas kiekvieno susitikimo metu ras laiko sukurti reikiamą maldos atmosferą, parinks grupei tinkamą maldos būdą. Mūsų, rengėjų, troškimas buvo atskleisti kuo įvairesnius Bažnyčioje naudojamus maldos būdus, jų turtingumą. Bendra ar asmeninė malda tesuteikia daugiau vilties ir kūrybingumo tiek katechetams, tiek ir besiuošiantiems priimti Sutvirtinimo sakramentą.

5. *Apaštalinis ir misijinis liudijimas.* Sutvirtinimo sakramentas savo pavadinimu atskleidžia, kad esame apsisprendę, tvirti savo tikėjime, apsupti tikinčiųjų bendruomenės, kuri apaštalauja skleisdama Gerąją Naująją ir tęsdama Kristaus misiją žemėje. Liudydami Dievo gailingumą ir veiklią meilę, keliaujame šia žeme ir dalinamės tuo, ką turime, ne tik tikėjimu, Dievo Žodžiu, bet ir savo darbais, laiku, meile, viltimi. Apaštalas Jokūbas savo laiške klausia: „Kas iš to, mano broliai, jei kas sakosi turįs tikėjimą, bet neturi tikėjimo darbų?!“ (Jok 2, 14). Ką galime atsakyti? Mūsų tarpe yra stokojančių maisto, drabužių, alkstančių gero žodžio, šypsenos, bendravimo, trokštančių susitikimų. Kiekvienai parapijos bendruomenei išskyla poreikis iš naujo apsvarstyti ir atrasti savo, kaip tikėjimo liudytojų ne tik žodžiais, bet ir darbais, vietą. Tam skiriama programos skiltis “**Tarnystė artimui**”. Ką reiškia „tarnystė“, „tarnauti“? Mūsų Viešpats atėjo tarnauti, taigi Jo pavyzdžiu ir mes darome gera, nesitikėdami atlyginimo. Tikimės, kad katechetai bus išradingi ir ras būdų, kaip kartu su jaunuoliais įvykdyti šiuos tikėjimo darbus, kuriuos daryti ragina apaštalas Jokūbas: „Tikėjimas veikia kartu su darbais, ir darbai atbaigia tikėjimą“ (Jok 2, 22).

Mūsų, šios programos rengėjų, viltis, kad visi kartu, vedami Šventosios Dvasios, Gaivintojos, Gydytojos ir Įkvėpėjos, pasieksime vieną tikslą – augsime tikėjimu, liudysime Jėzaus Kristaus malonę bei gailingumą ir tinkamai pasirengę švėsime Sutvirtinimo sakramentą, kaip pirmoji Bažnyčia, išgyvenusi Sekminių stebuklą džiugia ir tauria širdimi (plg. Apd 2, 44).

Tarnystė artimui		Talka, paroda, ekologinis veiklos aspektas				
Temos pavadinimas	Tikslai	Visuomenės patirtis	Krikščioniška moralė	Asmens patirtis	Šv. Raštas	Malda
1. Įvadas	<ul style="list-style-type: none"> Susipažinti ir pasidalinti turimu tikėjimo paveldu ir patirtimi. Supažindinti su Šv. Tvirtinimo sakramento katechezės keliu. 	<p>Padidinti tarpusavio santykių sąveiką: as ir tu, mes.</p>	Atskleisti krikščionio vaidmenį šių dienų pasaulyje.	Įvardinti savo lūkesčius šv. Tvirtinimo katechezėje.	Sk 6, 22 - 27	Laiminimas
Bendrystė						
2. Kūrėjas	<ul style="list-style-type: none"> Atskleisti besąlyginę Dievo meilę kūriniui. Kviesti atsakingai įsijungti į Dievo kūrybą. Skatinti suvokti save kaip kūrinį. Pagilinti tikėjimą į Dievą, dangaus ir žemės Kūrėją. 	Papasakoti įvairių tautų pasaulio atsiradimo mitus.	Žadinėti atsakomybę ir raginti dalyvauti Dievo kūryboje.	Aš – kūrinys	Pr 2,4-9	Padėka už kūrinių
3. Žmogus	<ul style="list-style-type: none"> Suvokti žmogų kaip Dievo paveikslą. Mokyti išvėgti savo vertę ir puoselėti žmogiską orumą. Suprasti žmogaus prigimties trapumą (nuodėmė ir sąžinė). 	Suprasti žmogų kaip profingą, valingą asmenį. Atkreipti dėmesį į žmogaus veiklą pasaulyje, jo darbus, kūrybą.	Pasidalinti patirtimi, kaip reiškia šandienos visuomenėje kiekvieno asmens vertę ir orumą.	Aš – unikalus asmuo	Ps 8	Dėkojimo malda
4. Tėvas	<ul style="list-style-type: none"> Atskleisti gyvojo, mylinčio, galinčio Tėvo dalyvavimą gyvenime. Žadinti pasitikėjimą Dievu ir atrasti save kaip jo vaiką. Gilinti tikėjimą į Dievą Tėvą. 	Pasidalinti, kaip mes suprantame sąvokas „Tėvai“, „Tėvas“, „motina“.	Išsiaiškinti, kas yra tikėjimas ir pasitikėjimas ir kam jie reikalingi žmogaus gyvenime.	Aš – gyvojo Dievo vaikas	Oz 11,1-4, 8-9	Tėve mūsų
5. Dekalogas	<ul style="list-style-type: none"> Prisiminti ir pagilinti Dekalogo vertę. Suvokti Dekalogą kaip Dievo Meilės žodžius gyvenimui. Skatinti gyventi pagal Dekalogą. 	Išsiaiškinti taisyklių, sutarčių reikšmę bendram gerui.	Aperti ir pagilinti Dekalogo svarbą žmogui.	Aš – Dievo tiesoje	Ist 6,1-9	Prašymo malda

Tikslai		Pagalba ligoniams, vargstantiesiems			Labdaringi darbai	
Temos pavadinimas	Tikslai	Visuomenės patirtis	Krikščioniška moralė	Asmens patirtis	Šv. Raštas	Malda
6-7. Jėzus Kristus	<ul style="list-style-type: none"> Atskleisti Jėzų Kristų, tikrą Dievą ir tikrą žmogų. Padėti išvėgti Kristaus Kančios ir Prisikėlimo prasmę. Atrasti Kristaus meilės darbą jau nuo šiol (–ės) gyvenime. 	Pasidalinti konkrečiais visuomenės gyvenimo pavyzdžiais, kurie atskleidžia žmonių tarpusavio pagarbą bei meilę.	Atskleisti, kaip nuodėmė sudariko tarpusavio mūsų išsiskyrimą Jėzų Kristaus Kančios bei Prisikėlimo davanotą išganymą.	Aš ir Jėzus Kristus	Mt 3,13-17	Meditacija
8. Šv. Dvasia	<ul style="list-style-type: none"> Padėti suprasti, jog Šventoji Dvasia kyla iš Tėvo ir Sūnaus. Atskleisti Šventąją Dvasią kaip gairinčioją, gydytoją, atnaujintoją. Mokyti išgirsti sąžinę ir gyventi pagal ją. 	Apžvelgti istorijos, mokslą, pažangos, atsinaujinimo reikšmę visuomenėje. Išvėgti Dievo Dvasios veikimą pasaulyje.	Pasidalinti sąžinės supratimu. Pagilinti supratimą, kad sąžinė – Dievo balsas, įrašytas mumyse.	Aš – atviras ir vedamas	Apd 2,1-12	“Dvasia Viešpatie, nuženk...”
9. Šv. Tėvybė	<ul style="list-style-type: none"> Aiškintis, jog Dievas yra vienas trijuose asmenyse. Atskleisti kiekvieno žmogaus pašaukimą gyventi vienybėje su Dievu. Padėti suvokti, kad Dievas pats save apreiškia žmonijai. 	Atkreipti dėmesį, kad žmogus yra sociali, bendruomeniška būtybė. Įvardinti dabartines problemas: susiskaldymą, individualizmą ir pan.	Konkrečiais pavyzdžiais paillustruoti, kaip reiškia gyvenimi vienybėje su Dievu tikėjimu, viltimi ir meile.	Aš su kitais	Ef 3,14-19	Garbinimas
10. Kvietimas	<ul style="list-style-type: none"> Padėti suvokti, kad Dievas kiekvieną kviečia vardu. Atskleisti, jog esame sukurti laimei ir patys pasirenkame gyvenimo kryptį. Mokyti priimti tarnystę. 	Suprasti skirtingų tarnysčių bei pašaukimų reikšmę visuomenės gyvenimui.	Suvokti Dievo davanotą pašaukimą būti laimingam ir skatinti juo džiaugtis.	Aš – mylimas ir galintis mylėti	Jn 1,35-51	Šlovinimas /Ps/
11. Dovana	<ul style="list-style-type: none"> Išsiaiškinti, jog didžiausia Dievo dovana mums – gyvenybė. Atskleisti Krikšto ir Šv. Tvirtinimo sakramentų ryšį ir padėti suvokti malonės veikimą. Mokyti gyventi pagal Dievo žodį. 	Pasidalinti mintimis, kokios „dovanos“ siūlonės šandienos mūsų visuomenėje ir kaip mes pasirenkame.	Išvėgti ir įvardinti Dievo malonės gyvenimą, esantį mumyse.	Aš – apdovanojantis	1Jn 4, 10-13	“Himnas meilei”

Temos pavadinimas	Tikslai	Visuomenės patirtis	Krikščioniška moralė	Asmens patirtis	Šv. Raštas	Malda	Tikėjimo liudijimas, Pagalba maldos grupei, mažesniems besiruošiantiems sakramentams
12. Draugystė	<ul style="list-style-type: none"> • Padėti suvokti draugystės su Jėzumi Kristumi svarbą. • Atskleisti tikrą, draugišką santykių grožį. • Žadinti norą bendrauti su Dievu, kaip su pačiu artimiausiu draugu. 	Vieni kitiems papasakoti, ką reiškia tikra draugystė ir koks yra tikras draugas.	Suprasti, kad žmogui yra būdingas nuolatinis gerio siekimas.	Aš - draugas	Jn 15,13-17	Atsiprašymas	
13. Bendruomenė	<ul style="list-style-type: none"> • Supažindinti su Pirmosios apaštalių bendruomenės istorija. • Atskleisti Bažnyčią kaip bendruomenę. 	Pristatyti kai kuriuos juodėjimus Katalikų Bažnyčioje ir pasaulines jaunimo dienas.	Atskleisti, kad išganymo malonė ateina per Bažnymenės narys.	Aš - draugas	Apd 4,32-35	Tikėjimo malda	
14. Bažnyčia	<ul style="list-style-type: none"> • Pažinti Bažnyčią kaip dievišką ir žemišką tikrovę. • Atskleisti, jog Bažnyčia yra viena, šventa, visuotinė, apaštalinė. 	Supažindinti su kai kuriais Bažnyčios istorijos puslapiais.	Atskleisti, ką reiškia būti vienos, šventos, visuotinės, apaštalinės Bažnyčios nariu bendruomenės nariu kiekvienam atskirai.	Aš Dievo Karalystėje	1 Kor 12-31	Bendruomeninė malda	
15. Liturgija	<ul style="list-style-type: none"> • Supažindinti su liturgija Bažnyčioje. • Atskleisti Eucharistijos esmę. • Raginti kuo aktyviau dalyvauti liturgijoje. 	Atskleisti ir pagilinti supratimą apie simbolius ir jų vietą pasaulyje bei kiekvieno žmogaus gyvenime.	Atskleisti liturginių šventimų kaip krikščionio gyvybės versmę.	Aš - šventiškasis		Dievo Žodžio liturgija	
16. Amžinasis gyvenimas	<ul style="list-style-type: none"> • Atskleisti, kas yra amžinasis gyvenimas. • Padėti suvokti, kad amžinasis gyvenimas prasideda čia ir dabar, esant ryšiui su Dievu. • Žadinti viltį bendraujant su Dievu. 	Ivairinti žmoguje glūdintį amžiną troškimą, nuolatinį iškvojimą, viltį.	Žadinti viltį - keironamūs.	Aš - gyvenantis čia ir dabar	Jn 17,1-3	Palaimini mai	

Temos pavadinimas	Tikslai	Visuomenės patirtis	Krikščioniška moralė	Asmens patirtis	Šv. Raštas	Malda	Piligriminė kelionė, Susitaikymo pamaldos
17. Sakramentali Paslaptis	<ul style="list-style-type: none"> • Padėti priimti tikėjimo paslaptis. • Atskleisti visus 7 sakramentus kaip Dievo veikimo ženklus. • Žadinti norą priimti sakramentines malones. 	Padėti suvokti pasaulio žmogų ir Dievą kaip paslaptį.	Išaiškinti sakramentines malonės sąvoką ir padėti priimti šį stiprų.	Aš - pošteninis, priimančias, tikintis	Rom 11,33-36	Adoracija	
18. Šv. Dvasios Dovanos	<ul style="list-style-type: none"> • Išsiaiškinti Šv. Dvasios veikimą žmoguje (dovanos). • Padėti suvokti, kad kiekvienas esame Šventosios Dvasios buveinė. 	Susipažinti su Šv. Dvasios vaisiais ir atpažinti juos šandieniniame pasaulyje.	Atskleisti Šventosios Dvasios dovanas ir žadinti jų troškimą.	Aš - Šventosios Dvasios darbas	Iz 11,1-2 Gal 5,22-23	Tyli, vidinė malda	
19. Paventu šventumai	<ul style="list-style-type: none"> • Išsiaiškinti iš Dievo kylančio šventumo reikšmę. • Supažindinti su šventaisiais ir raginti jais sekti. 	Analizuoti šventųjų įtaką visuomenėje.	Skatinti siekti žmogiškųjų darbų. Raginti priimti ir gyventi pagal dieviškąsias darybes.	Aš tarp šventųjų		Kreipiniai į šventuosius	
20. Krikščionis	<ul style="list-style-type: none"> • Padėti suvokti, ką reiškia būti krikščioniu (tikinčiu bendruomenės nariu). • Suprasti, kad krikščionio gyvenimo ašis - Kristus. • Atskleisti dvasinio augimo kelią. 	Išsiaiškinti, ką reiškia gyventi krikščioniškoje visuomenėje. Pazvelgti į „krikščionis“ visuomenės gyvenimą be Kristaus.	Išsąmoninti, kad krikščioniu negimstama, o tampa.	Aš - krikščionis	Ef 6,10-20	Viešpaties malda	
21. Simboliai	<ul style="list-style-type: none"> • Išsiaiškinti Sutvirtinimo sakramento simbolius ir liturgiją. • Padėti įsąmoninti Sutvirtinimo sakramento svarbą. • Skatinti prisiminti Kristaus liudytojo misiją. 	Atskleisti Sutvirtinimo sakramento simboliką.	Suprasti, ką reiškia Sutvirtinimo sakramentas ir kaip veikia jo teikiama malonė.	Aš - misio-nierius	Tit 3,4-8	Tikėjimo išpažinimas	
22. Šventimas	<ul style="list-style-type: none"> • Ruošti Sutvirtinimo sakramento liturgiją. • Žadinti padėką Dievui. 	Pasikalbėti apie Sutvirtinimo sakramento šventimą.		Aš Šventumoje Dvasioje	2Kor 13,11-13	Mažoji liturgija	

Tikslai formuluojami teologiniu, antropologiniu – dvasiniu ir vertybiniu aspektais. Šie tikslai yra kaip siekinys katechetui, kuris galėtų tinkamai parinkti medžiagą ir metodus konkrečiai jaunimo grupei.

P. S. KBK ir IIVS ištraukų nuorodos, kaip ir kiti šaltiniai, bus nurodyti kiekvienoje gairėje.

Galimi papildomi susitikimai: Prieš temą "Jėzus Kristus" galima kalbėtis tema "Šventasis Raštas", taip pat siūlome po susitikimo apie "Liturgiją" pasidalinti teorinėmis ir praktinėmis žiniomis bei įgūdžiais apie "Šventąsias Mišias".

TARNYSTĖ ARTIMUI

Perskaityt šį pavadinimą kiekvienas užduos sau klausimus:

- Ką reiškia tarnystė artimui?
- Kodėl tai reikalinga, ruošiantis Sutvirtinimo Sakramentui?

Tai įvairios veiklos formos, padedančios paauglius ir jaunos žmones suburti į bendruomenę ir atskleisti įvairius Bažnyčios veiklos būdus. Tuo pačiu šių veiklų pagalba bandoma besiruošiantiems Sutvirtinimo Sakramento priėmimui padėti tikėjimo tiesas išgyventi realybėje. Tikėjimas be darbų yra miręs tikėjimas. Šie tikėjimo darbai, vykdomi papildomu laiku, padės stiprinti paauglių meilę ir gailėstingumą. Mes, programos rengėjai, norime pasidalinti keliomis idėjomis, kaip ši tarnystė artimui gali būti išgyvenama.

1. Talka, paroda, ekologinis veiklos aspektas.

Tai pirmojo susitikimų ciklo, susijusio su Bendrystės tema, tarnystė. Katecheto nuožiūra yra pasirenkama viena iš tarnysčių (talka, paroda, ekologinis veiklos aspektas ir kt.), labiausiai tinkanti paaugliams. Šio ciklo tarnystės tikslas – suvienyti Sutvirtinimo sakramentui pradedančius ruoštis paauglius. Paaugliams sudaroma galimybė pabendrauti neformalioje aplinkoje, iš arčiau susipažinti vienas su kitu... Būdami „kitokioje“ aplinkoje jie lengviau pripranta prie bendravimo su bendraminčiais, artimiau susipažįsta.

2. Pagalba ligoniams, vargstantiems.

Antrojo susitikimų ciklo, susijusio su Vienybės tema, tarnystė. Pasirenkant veiklos būdą, atitinkantį šį teminį ciklą (ligonių slaugymas, senelių namų lankymas ir kt.), bandoma realiai pajusti, kad ir ligoniai ar vargantys yra Mūsų bendruomenės dalis, kuriai reikalingas mūsų dėmesys ir meilė.

3. Labdaringi darbai.

Tai tarnystė, skirta trečiam susitikimų ciklui Meilės tema. Susitikimai vyksta Advento metu, todėl siūloma kartu su paaugliais susigalvoti ir įgyvendinti labdaringų darbų projektą. Projektas turėtų būti parinktas pagal paauglių galimybes. Atsižvelgiant į parapijos veiklą, galbūt grupelė galėtų įsitraukti į kurią nors labdaringą darbą, organizuojamą parapijoje, arba tiesiog sukurti ir įgyvendinti naują, priimtinesnį projektą. Vykdomas projektas turi atspindėti trečiojo ciklo temą „Meilė“. Galima tiesiog prisiminti vargšus parapijiečius, kuriems parodytas dėmesys ir truputėlis meilės praskaidrintų ateinančių švenčių nuotaiką.

4. Tikėjimo liudijimas. Pagalba maldos grupei, mažesniesiems, besiruošiantiems sakramentams.

Šios tarnystės metu paaugliai skatinami liudyti savo tikėjimą. Vienas iš paprasčiausių būdų tai padaryti yra pagalba mažesniesiems, kurie ruošiasi Eucharistijos sakramentui. Paauglių, kaip vyresnių, pavyzdys padės ir mažesniems siekti to paties tikslo.

5. Piligriminė kelionė. Susitaikymo pamaldos.

Kadangi pasiruošimas peržengė pusiaukelį, reikėtų aptarti, kaip sekėsi tarnystė artimui parapijoje, pasirūpinti jaunuolių dvasiniu augimu. Siūlome organizuoti vienos dienos piligriminę kelionę. Galima kelionės būdą pasirinkti patiems: pėsčiomis, autobusu ar dviračiais. Svarbiausia – atsivėlgti į visos grupės entuziazmą, poreikius ir galimybes. Jaunuoliams reikėtų pabrėžti, jog ši kelionė turėtų būti ne tik į išoriškai apčiuopiamą vietą, bet taip pat **kelionė į save**, savo vidaus erdves. Pasiekus piligriminės kelionės tikslą, siūlome surengti Susitaikymo pamaldas (čia reikalinga kunigo ar kelių kunigų pagalba), Šv. Mišias. Pačios kelionės metu katechetas turi apgalvoti tam tikrą veiklą dalyviams (pvz., šlovinimas, meditacija, maldos minutėlės, katechezė ilgesnio sustojimo metu, agapė ir pan.).

1 tema. ĮVADAS. SUSIPAŽINIMAS

Tikslai.

Susipažinti ir pasidalinti turimu tikėjimo paveldu ir patirtimi.
Supažindinti su Sutvirtinimo sakramento katechezės keliu.

Veikla.

Susipažinimas. Grupės dalyviai sėdi ratu. Pirmasis dalyvis pasako savo vardą, kitas – pirmojo ir savo, trečias – prieš jį sakiusiųjų vardus ir savo ir t. t. Tikslas – įsidėmėti kuo daugiau vardų.

Pokalbis – pasidalinimas. Katechetas paaiškina, koku tikslu esame susirinkę. Ką jaunuoliai žino apie Sutvirtinimo sakramentą? Kas paskatino ateiti į pasiruošimo Sutvirtinimo sakramentui grupelę?

Bendras darbas. Darome socialinių vaidmenų plakatą ir jame pažymime taškeliais, kurioms grupėms priklausome. Galimos grupės: „visuomenė“, „mokykla“, „šeima“, „klasė“, „draugai“, „bažnyčia“ ir pan.

Po šio darbo katechetas pristato, ką veiksime šiuose, Sutvirtinimo sakramentui skirtuose susitikimuose.

Individualus darbas. Pratybų sąsiuvinyje kiekvienas individualiai atsako į klausimus (Pratybų sąs. 1 tema).

Po to dalyviai paprašomi pasidalinti nors viena mintimi iš anketos.

Šv. Raštas. Sk 6, 22–27. Ši Šv. Rašto ištrauka, parašyta didelėmis raidėmis, gali būti priklijuojama ant lentos ar sienos (žr. Priedas katechetui 1.1). Trumpai pasakome, kad kelio pradžioje mes prašome Dievo globos, Jo palaimos. Palaiminimas – tai ir mūsų troškimas, kad kiti šalia mūsų būtų laimingi.

Individualus darbas. Kiekvienas dalyvis gauna po lapelį popieriaus ir užrašo jame palaiminimą savo grupei. Lapelius prisegame šalia Šv. Rašto žodžių.

Literatūra katechetui

C. S. Lewis. Tiesiog krikščionybė. – Vilnius: Nova Vita, 1999. P. 43–66.

2 tema. KŪRĖJAS

Tikslai.

Atskleisti besąlyginę Dievo meilę kūrinijai.
Kviesti atsakingai įsijungti į Dievo kūrybą.
Skatinti suvokti save kaip kūrinį.
Pagilinti tikėjimą į Dievą, dangaus ir žemės Kūrėją.

Veikla.

Pokalbis – pasidalinimas. Katechetas trumpai pristato kelią, gerai jam žinomų didžiųjų pasaulio religijų arba senovės tautų mitologinius pasakojimus apie pasaulio atsiradimą, pavyzdžiui, indėnų, babiloniečių ir pan.

Pateikiamas žydų pasaulėvaizdis ir Biblijos pasakojimas apie pasaulio sukūrimą.

Šv. Raštas. Pr 2, 4–9. Kiekvienas dalyvis savo pratybų sąsiuvinyje tyliai skaito Biblijos ištrauką ir perskaitęs panaudoja tris simbolius: klausuką, šauktuką ir rodyklę. Prie nesuprantamų žodžių ar sakinių rašomas klausukas, jei sakinys aiškus – šauktukas, o šalia sakinio, kuris sukelia kokias nors mintis, – rodyklė. Po to perskaitomi sakiniai, pažymėti klausuku. Dalyviai bendromis jėgomis išsiaiškina tų sakinių prasmę. Paliekama šiek tiek laiko tyloje užrašyti mintims ties sakiniais su rodyklėmis (Pratybų sąs. 2 tema).

Diskusija „Ar Dievas kuria ir šiandien? Kaip mes dalyvaujame Jo kūryboje?“

Praktinė užduoti „Aš – Dievo Kūrėjo bendradarbis“. Kiekvienas dalyvis gauna po popieriaus lapą ir teptuką. Ant bendro stalo padedami guašo dažai ir vandens indas. Dalyviai teptuku išsiplešia rankos plaštaką ir deda ant popieriaus spaudą. Galima iškirpti spaudus ir dalyviams pasiūlyti padaryti plakatą ar ornamentą, galima susegti į knygą arba sukabinti patalpoje. Visi kartu aptariame ir pamatome įvairovę. Dievo kūryba taip pat nesikartoja. Kiekvienas kūrinys – Dievo mylinčios rankos prisilietimas.

Malda. Šv. Pranciškaus Saulės giesmė giedama, skaitoma dėliojant piešinius arba gamtos vaizdus, žvakeles (Priedas katechetui 2.1). Jeigu yra galimybė, galima pasižiūrėti PowerPoint sukurtą pristatymą (Priedas 2 tema. Mūsų žemė).

Literatūra katechetui

KBK 279-301.

Christoph Schönborn. Mūsų tikėjimo lobiai. – Vilnius: Logos, 1997. P. 32.

Bruno Forte. Mažasis įvadas į krikščionio gyvenimą. – Vilnius: Katalikų pasaulis, 2002. P. 59–62.

3 tema. ŽMOGUS

Tikslai.

Suvokti žmogų kaip Dievo paveikslą.

Mokytis įžvelgti savo vertę ir puoselėti žmogiškąjį orumą.

Suprasti žmogaus prigimties trapumą (nuodėmė ir sąžinė).

Veikla.

Individuali užduotis. Ant stalo pažeriama pluoštas nuotraukų su įvairiais vaizdais. Jaunuoliams duodama užduotis: išsirinkti vieną nuotrauką, kurios vaizdas jiems būtų kažkuo vertingas. Kiekvienas pristato, kas vertinga yra šiose nuotraukose. Pvz., daiktai suteikia patogumą, gamta – laisvalaikį, žmonės – mylimus žmones ar pan.

Pasakojimas. Vieną naktį du vyrai įsilaužė į didmiesčio didelę parduotuvę. Jie įlindo kikendami ir po kelių valandų išlindo taip pat kikendami, nors nepavogė nė vieno daikto. Tai, ką jie padarė, buvo daug klastingiau ir turbūt nuostolingiau negu tikra vagystė. Šiedu vyrai perėjo parduotuvę, sukeisdami vietomis prekių kainas. Jie nuėmė kainą nuo dviračio ir užklįjavo ant krepšinio kamuolio. Užbėgę į viršų, jie nuklijavo kainą nuo poros kojinių ir, nusileidę žemyn, užklįjavo ją ant marškinių. Jie sukeitė tikro futbolo kamuolio ir plastmasinio kamuolio kainas. Šie vyrai pakeitė visas kainas! Ir tada jie išsinešdino. Kaip manote, kas atsitiko kitą dieną, parduotuvei pradėjus dirbti? Šioje istorijoje kitą rytą parduotuvė pradėjo dirbti kaip įprasta. Kasininkai sėdėjo kasose. Prekės buvo tvarkingai išdėliotos, pirkėjai plūdo apsipirkti. Žmonės susirasdavo reikalingus daiktus, užsimokėdavo ir išeidavo. Prireikė keturių valandų, kol buvo pastebėta, kad prekių kainos sukeistos!

Kai kurie laimingi pirkėjai įsigijo sėkmingiausius pirkinius per visą gyvenimą. Kiti sumokėjo už savo pirkinius dvigubai ar net trigubai.

Pokalbis. Mes ne visada mokame teisingai įvertinti daiktus. Galime susipainioti ir nebeatskirti, kurie dalykai gyvenime yra svarbūs, o kurie

mažai ko verti. Kartais mes ir patys nesijaučiame labai vertingi. Todėl turime dažnai savęs klausti: ar vienodai yra vertingi daiktai ir žmonės? Kodėl vertiname žmones? Paprašome, kad kiekvienas prisimintų vieną asmenį, kuriam jis yra labai svarbus (įvardinti nereikia). Iš kur mes žinome, jog tas asmuo galvoja, kad aš esu ypatingas? Ar jis elgiasi su manimi kaip nors ypatingai? Kaip jis su manimi elgiasi? (Pvz., esu mylimas, nes esu toks vienintelis ir ypatingas. Visi mes turime mus mylinčių žmonių, vadinasi, visi esame ypatingi, unikalūs).

Nors mes ir visi vertingi, tačiau nė vieno nėra tobulo. Visi darome klaidų. Tai natūralu kiekvienam žmogui.

Kaip mes jaučiamės padarę klaidą? Kokius jausmus išgyvename? Iš kur mes suprantame, kad padarėme klaidą? Kas mums tai primena?

Sąžinė – tai mylinčio Dievo balsas mumyse, kurio nevalia užslopinti. Kartais mes manome, kad kai kiti žmonės nemato mūsų klaidų, jų niekas nemato, tačiau mūsų sąžinė įvertina mūsų elgesį. (Pratybų sąs. 3 tema).

Šv. Raštas. Ps 8. Ką apie žmogų pasakoja ši psalmė? Koks yra žmogus?

Individualus darbas. Parašyti 10 eilučių eilėraščių, kurio kiekviena eilutė prasidėtų žodžiais: „Aš galiu...“ (Pratybų sąs. 3 tema).

Malda. Kiekvienas jaunuolis išrenka po vieną eilutę iš eilėraščio ir paskaito bendrame rate, o visi kartu atsiliepiame: „Dėkojame Tau, Viešpatie“.

Literatūra katechetui

KBK 355–368, 1699–1802, 1846–1896.

Vatikano II Susirinkimo nutarimai. – Vilnius: Aidai, 2001. P. 132–139.

Christoph Schönborn. Mūsų tikėjimo lobiai. – Vilnius: Logos, 1997. P. 40–47.

Luis Gonzáles-Carvajal. Toks yra mūsų tikėjimas. – Vilnius: Katalikų pasaulis, 2001. P. 18–33.

4 tema. TĖVAS

Tikslai.

Atskleisti gyvo, mylinčio, gailestingo Tėvo dalyvavimą gyvenime.

Žadinti pasitikėjimą Dievu ir atrasti save kaip Jo vaiką.

Gilinti tikėjimą į Dievą Tėvą.

Veikla.

Bendras darbas. Katechetas paprašo susiskirstyti į grupes po 3-5 žmones ir išdalina po 1 lapą popieriaus perlenktą per pusę. Grupelių dalyviams duodama užduotis: „Papasakoti įvykį iš savo gyvenimo, įvykusį ne seniau kaip 2-3 metų laikotarpiu, kuris padėjo man suprasti, kad mama mano gyvenime yra būtina“. (Paaiškinimas: įvykis turi atskleisti pačias geriausias mamos savybes). Pasidaliję savo patirtimi, dalyviai turi išrinkti 1 pasakojimą ir remdamiesi juo vienoje lapo pusėje surašyti mamos savybes. Kitoje lapo pusėje dalyviai kviečiami surašyti tėvo savybes, kurias taip pat galėtų atskleisti pasidalinimas 2-3 metų senumo patirtimi. Grupelės kviečiamos pristatyti vienos kitoms savo darbus. (Priedas katechetui 4. 1).

Pokalbis. Dievas Tėvas. Koks Jis? Ar galime mūsų tėvų atskleistas savybes priskirti ir Dievui Tėvui? Kokių bruožų Jis turi daugiau – tėvo ar motinos? Kaip mes patiriame Jo buvimą, globą ir rūpestį? Kaip priimame Dievo mums dovanotą gyvenimą, laisvę, atsakomybę?

Šv. Raštas. Oz 11, 1–4. 8–9. Kokios Dievo savybės atsiskleidžia šioje ištraukoje? Ar Dievas ir šiandien gali taip kalbėti kiekvienam iš mūsų? Ko Dievas nori iš mūsų? Mūsų atsakymas – tikėjimas ir pasitikėjimas, nes mes – Jo vaikai. Ką reiškia būti Dievo vaiku? (Priedas katechetui 4. 2)

Malda-užduotis apmąstymui. Ant A4 formato lapo katechetas turi iš anksto užrašęs „Tėve mūsų“ maldos atskirus teiginius, pavyzdžiui, „Tėve mūsų, kuris esi danguje“, „Teesie šventas Tavo vardas“ ir pan. Tokių lapų su užrašais katechetas pasiruošia tiek, kiek grupėje yra sutvirtinamųjų. Lapai sulankstomi lyg laiškas ir kiekvienas išsitraukia po vieną. Viduryje uždegus žvakę ar šiaip paleidus ramią muziką, sutvirtinamieji yra pakviečiami dar keletą minučių apmąstyti tai, ką šiandien jie sužinojo, patyrė, prisiminė, kuo pasidalijo būdami čia, šiame susitikime ir pagalvoti, kaip jie galėtų paaiškinti išsitrauktą teiginį savais žodžiais.

Po keleto minučių tylos paskelbiama užduotis, kurią jaunuoliai turės atlikti namuose.

Namų užduotis. Ištrauktą maldos teiginį apmąstyti ir jį iliustruoti arba parašyti savo apmąstymus kaip rašinėlj. Jeigu yra toks poreikis, dalyviai gali nepasirašyti po savo darbais, nes šie darbai kurį laiką grupės patalpose bus eksponuojami.

Literatūra katechetui

KBK 232–242, 2766, 2777–2865.

Christoph Schönborn. Mūsų tikėjimo lobiai. – Vilnius: Logos, 1997. P. 28.

C.S. Lewis. Tiesiog krikščionybė. – Vilnius: Nova Vita, 1999. P. 141–145

5 tema. DEKALOGAS

Tikslai.

Prisiminti ir pagilinti Dekalogo vertę.

Suvokti Dekalogą kaip Dievo meilės žodžius gyvenimui.

Skatinti gyventi pagal Dekalogą.

Veikla.

Bendras darbas grupelėse. Po trumpo pokalbio apie taisyklių, įstatymų svarbą visuomenės gyvenime pereiname prie bendrų mūsų Sutvirtinimo grupės taisyklių kūrimo. Pasiskirstome į kelias grupes, po 3–4 žmones ir surašome taisykles (Priedas katechetui 5. 1.)

Atlikus užduotis, atsakymai surašomi plakatuose ir kiekviena grupelė pristato savo darbus visai auditorijai.

Vėliau, sudėjus visus taisyklių plakatus ant bendro stalo ar sukabinus ant sienos, dalyviai gali pažymėti šalia patikusios taisyklės šauktukus, o tos, kurios visai netinka, žymimos minuso ženklu.

Pokalbis. Ar taisyklės mums padeda ar trukdo? Visi suprantame, kad būtų sunku gyventi, jeigu kiekvienas vadovautumėmės tik savo sukurtomis taisyklėmis.

Panaši istorija įvyko ir su žydais, kai jie kaip vergai turėjo paklusti faraono, Egipto valdovo, sukurtoms taisyklėms. Tačiau vėliau, ištrūkus iš Egipto vergijos, ši tauta nemokėjo gyventi vieningai kaip Dievo Tauta, todėl Dievas suteikė savo 10 įstatymų – Dekalogą, kad žmonės taptų Jo Tauta ir būtų laisvi. Tik laisvas žmogus gali suprasti taisykles, paklusti kito sukurtoms taisyklėms iš meilės ir laikytis tų taisyklių.

Šv. Raštas. Įst 6, 1–9. Kodėl Dievas duoda savo įsakymus? Ko reikia lauja Dievas iš savo tautos? Kur turi būti įrašyti Dievo įsakymai?

Individuali užduotis. Savo pratybose jaunuoliai turi atrinkti ir eilės tvarka surašyti Dievo įsakymus (Pratybų sąs. 5 tema).

Literatūra katechetui

KBK 2052–2557.

Biblijos enciklopedija.- Vilnius: Alma litera, 1992. P. 117 .

Tėvas Jacek Salij. Dekalogas. – Vilnius: Logos, 1994.

C. S. Lewis. Tiesiog krikščionybė. – Vilnius: Nova Vita, 1999. P. 69–134

6 tema. JĖZUS KRISTUS

Tikslai.

Atskleisti Jėzų Kristų, tikrą žmogų.

Peržvelgti Jėzaus gyvenimo žemėje pradžių.

Veikla.

Temos pristatymas. Klausiamė susirinkusiųjų, kokį asmenį jie laiko svarbiausiu katalikų tikėjime? Norimas atsakymas – Jėzus Kristus. Šiandien apie Jį ir kalbėsime, apie Jėzų, kuris gyveno Palestinoje prieš 2000 metų, kuris buvo tikras istorijoje veikęs žmogus ir tikras Dievo Sūnus.

Filmas. Jaunuoliai, be abejo, yra nemažai girdėję apie Jėzų įvairių nuomonių. Katechetas šiame susitikime siekia, kad jaunuoliai pažvelgtų į tas vietas, kuriose gimė, gyveno, augo ir brendo Jėzus. Šiam tikslui pasiekti naudojamas videofilmas „Jėzus ir Jo žemė po 2000 metų“. Geriausiai tinka – I dalies 3 filmas „Nežinomi metai“.

Individuali užduotis. Prieš rodant filmą, grupės dalyviai prašomi atsakyti į pratybose pateiktus klausimus (Pratybų sąs. 6 tema).

Filmo aptarimas. Su jaunuoliais aptariame šiuos klausimus:

1. Kas jums labiausiai įstrigo pasižiūrėjus šį filmą?
2. Ką galėtumėte pasakyti apie Jėzų Kristų pažūrėję šią ištrauką?

Užduotis grupėms. Susiskirstę į tris grupes, pabandykite patys sudaryti anketą, kurios klausimus pateiktume kitiems žmonėms.

Sudarę anketą, jaunuoliai nusirašo klausimus į savo lapelius ar užrašų

knygeles ir kiekvienas iš jų iki kito susitikimo turi apklausti po 5–10 savo aplinkos žmonių. Šias anketas jie atsineša į kitą susitikimą.

Šv. Raštas. Mk 10, 42–45. Atkreipiame dėmesį į tai, kad Viešpats Jėzus, būdamas Dievas, atėjo tarnauti, nusizemino ir tapo žmogumi.

Malda. Giedame giesmę Jėzui Kristui, pavyzdžiui, iš Taizė arba Gyvųjų Akmenų bendruomenės giesmių.

Literatūra katechetui:

KBK 470–483, 514–570.

Biblijos enciklopedija.- Vilnius: Alma litera, 1992. P. 10–26.

Christoph Schönborn. Mūsų tikėjimo lobiai. – Vilnius: Logos, 1997. P. 50–59.

Gerhard Kroll. Jėzaus pėdomis. – Vilnius: Atkula, 1997.

7 tema. JĖZUS KRISTUS

Tikslai.

Atskleisti Jėzų Kristų, tikrą Dievą.

Padėti įžvelgti Kristaus Kančios ir Prisikėlimo prasmę.

Atrasti Kristaus meilės darbą jaunuolio (-ės) gyvenime.

Veikla.

Praėjusio susitikimo temos kartojimas. Jaunuoliai pristato savo atliktų anketų analizę. Nebūtina, kad kiekvienas klausimas būtų aptartas, svarbiausia, kad pasidalintų tuo, kas jiems atrodo įspūdinga, įdomu arba net ir keista.

Darbas su Šventuoju Raštu. Kiekvienas jaunuolis gauna Naująjį Testamentą ir, susiradęs katecheto nurodytą ištrauką, atsako į pratybose pateikiamus klausimus (Pratybų sąs. 7 tema):

1. Kokie žmonės ir kodėl kreipdavosi į Jėzų?
2. Koks būdavo Jėzaus atsakymas?
3. Kas pasikeisdavo žmonių gyvenime po susitikimo su Jėzumi?

Siūlomos ištraukos:

1. Mt 14, 13–21 (Jėzus pavalgydina 5000)
2. Mk 2, 1–12 (Jėzus išgydo paralyžiuotąjį)

3. Jn 2, 1–12 (Vestuvės Kanoje)
4. Jn 13, 1–17 (Jėzus plauna mokiniams kojas)
5. Jn 19, 25–27 (Jėzus ant kryžiaus)
6. Jn 20, 11–18 (Pasirodymas Marijai Magdalietai)
7. Jn 20, 24–29 (Jėzus ir Tomas)

Perskaitę ištraukas, visi kartu jas aptariame.

Naujos temos dėstymas. Kartais mes gyvename tarsi nuolat kažką vytumės ar bėgtume nuo kažko. Tampame nepatenkinti savimi ir kitais. Dažnai nerandame laiko nei sau, nei kitiems, nei Dievui. Dievas per daug gerbia mūsų pasirinkimus ir laisvę, todėl Jis niekada nesikiša per prievartą, Jis – laukia, nes yra mylintis ir gailestingas. Tam, kad priimtume Dievo gailestingumą, Jo atleidimą, turime patys šauktis Išganytojo. Kaip matome iš perskaitytų Evangelijos ištraukų, Jėzus savo meile, šiluma ir draugiškumu išgydė palūžusius žmones, niekada nė vienam nepasakė, kad tai beviltiška. Jis apgalvotai įsimaišė tarp visuomenės atstumtųjų bei nuodėmingųjų ir vienu žodžiu grąžino jiems kilnumą ir savigarbą. Tačiau už viską yra sava kaina. Atpirkimo kaina – paties Jėzaus mirtis. Tačiau kaip Dievui mirtis Jam neturėjo absoliučios valdžios – Jis prisikėlė, įveikė mirtį ir mums, skriaudžiamiems, nelaimingiems, nuodėmingiems padovanojo naują gyvenimą – gyvenimą su Kristumi – krikščionio gyvenimą.

Meditacija – susitaikymas. Ant žemės išdėliojame daug vienodo spalvoto popieriaus juostelių. Viduryje guli arba stovi didelis kryžius. Kiekvienas jaunuolis ima tiek juostelių, kiek reikia, ir kiekvienoje užrašo po vieną savo nuodėmę ar darbą, mintį, kuriuo, jų manymu, įžeidė Jėzų per tam tikrą laikotarpį, pavyzdžiui, per praėjusią savaitę arba po to, kai paskutinį kartą buvo išpažinties. Tuomet ta juostelė sulankstoma ir įdedama į dešinįjį batą. Jaunuoliai raginami pavaikščioti po kambarį. Pavaikščiojus katechetas eina prie kiekvieno ir keičia korteles į švairius, baltus įvairios formos ir dydžio lapelius.

Jaunuoliai baltus lapelius lipnia juostele bando suklijuoti į vieną didelį drabužį. Kadangi lapeliai buvo pačios įvairiausios formos ir dydžio, ištinis rūbas nelabai išeina, jame būna daug skylių. Katechetas „nuodėmės“ išpila prie kryžiaus, o jaunuoliai jas uždengia suklijuotu lapu.

Susėdę ratu pasidaliname mintimis, kaip jautėmės, kai mūsų batuose buvo nereikalingų popierių. Katechetas paaiškina, ką reiškia tas suklijuotas baltas drabužis, kuriuo mes stengiamės uždengti savo „spalvotas“ nuodėmes. Tai Krikšto rūbas, kuris parodo mūsų būseną po Krikšto.

Jis būna vientisas, be dėmės, be skylių. Mūsų nuodėmės, paklydimai, meilės stoka jį „išretina“, tačiau Jėzus Kristus, mūsų Viešpats, mums kiekvieną kartą suteikia progą atsinaujinti, kai prisipažįstame sau, kitiems ir Dievui nusidėję, kai suvokiame tikrovę, kad nesame tyri ir nekalti, kai paprašome atleidimo už konkrečius dalykus. Krikštorūbas išlieka tas pats, jis nesikeičia. Tokiu būdu veikiant dieviškai malonei, Jėzaus Kristaus atleidžiančiai ir gydančiai galiai, mūsų nuodėmės panaikinamos, mes vėl iš naujo atgimstame Dievo vaikų, Kristaus bedraujpėdinių, apsisprendusių Bažnyčios bendruomenės narių gyvenimui rūbas išlieka tas pats, jis nesikeičia.

Dabar tyloje, grojant ramiai muzikai, dar kartą prisiminkite tas klaidas, kurias surašėte spalvotuose lapeliuose, ir mintyse paprašykite Jėzaus atleidimo. Po trumpos tylos visi kartu sukalbame maldą „Prisipažįstu Visagaliai Dievui“ ir paspaudžiame vienas kitam ranką linkėdami ramybės ir Viešpaties atleidimo.

Pastaba. Maldos tekstas randamas pratybų sąsiuvinyje. Gražu, jeigu yra galimybė, šią meditaciją atlikti koplyčioje kartu su parapijos kunigu, gal kas nors iš dalyvių norėtų priėti išpažinties. Jeigu tokios galimybės nėra, galime susitikti sekmadienį prieš Šv. Mšias ir priėti išpažinties.

Literatūra katechetui:

KBK 595–658.

Luis González-Carvajal. Toks yra mūsų tikėjimas. – Vilnius: Katalikų pasaulis, 2001. P. 43–63.

Christoph Schönborn. Mūsų tikėjimo lobiai. –, Vilnius: Logos, 1997. P. 62–65.

8 tema. ŠVENTOJI DVASIA

Tikslai.

Padėti suprasti, jog Šventoji Dvasia kyla iš Tėvo ir Sūnaus. Atskleisti Šventąją Dvasią kaip gaivintoją, gydytoją, atnaujintoją. Mokyti išgirsti sąžinę ir gyventi pagal ją.

Veikla.

Visi kartu prisimename ir pasakome, ką išgyvenome praėjusiame susitikime.

Dar kartą aptariame, ką patyrėme ir sužinojome apie Jėzų Kristų iš kitų žmonių.

Pradedame klausimu: ar Jėzus pasiliko su mumis po savo mirties? Ar su Jo mirtimi pasibaigė visa tai, ko Jis mokė? Jeigu ne, tai kur mes galime Jį sutikti? Kaip galime patirti Jo veikimą?

Šv. Rašto skaitymas ir nagrinėjimas. Skaitome Apd 2, 1–12.

Klausimai aptarimui:

1. Kas įvyko tą Sekminių dieną?
2. Kaip elgėsi apaštalai?
3. Kokia buvo ten susirinkusios minios reakcija?
4. Pabandykite apibūdinti Šventosios Dvasios veikimą šiame epizode.

Naujos temos dėstymas. Šventoji Dvasia – tai jėga ir galia, nužengusi iš dangaus ant apaštalų ir minios. Prieš Sekmines Jėzaus mokiniai buvo pilni baimės ir netikrumo. Jie pasitraukė iš viešo gyvenimo. Nenorėjo, kad kas nors atpažintų, jog jie – Jėzaus sekėjai. Jie bijojo būti suimti ir nužudyti.

Per Sekmines Jėzaus mokiniai pasidaro pilni Šventosios Dvasios. Stiprybė ir drąsa užvaldo jų širdis. Jie jaučia didelį džiaugsmą ir vis aiškiau supranta Jėzaus misiją, jie supranta, kad Jėzus savo mirtimi ir prisikėlimu nugalėjo nuodėmę ir kiekvienam žmogui atidarė duris į Dangaus karalystę.

Ir šiandien Šventoji Dvasia veikia tikinčiųjų širdyse, Bažnyčioje ir visame pasaulyje. Ji – įkvėpėja, kūrėja ir gaivintoja, atnaujintoja.

Darbas grupelėse. Jaunuoliai pasidalinę į nedideles grupes gauna užduotį aptarti, ką reiškia

- o „Šventoji Dvasia–įkvėpėja“?
  - o „Šventoji Dvasia–kūrėja“?
  - o „Šventoji Dvasia–gaivintoja“?
  - o „Šventoji Dvasia–atnaujintoja“?
- (Priedai katechetui 8.1; 8.2; 8.3; 8.4)

Pokalbis. Kiekvienas krikščionis, pakrikštytas Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios vardu, yra Šventosios Dvasios vaikas, Jos vedamas ir globojamas, jeigu kreipiasi į Ją.

Šventoji Dvasia veikia kiekvieno žmogaus širdyje ir leidžia jam gyventi tiesoje, atpažįstant savo gerąsias savybes, talentus, gabumus ir įvardi-

jant nuodėmes, prašant atleidimo, suvokiant savo ribotumus. Šventoji Dvasia įkvėpė Šv. Rašto autorius, kurie parašė šią nuostabią knygą ir dar bar Ji padeda mums suprasti Bibliją. Šv. Dvasia mus, Kristaus mokinius, suburia į Bažnyčią, bendruomenę. Ten, kur veikia Šventoji Dvasia, auga bendrystė ir vienybė, tvyro taika ir sutarimas.

Individualus darbas. Ant sienos arba ant lentos pakabinamas plakatas su pilnu giesmės „Dvasia Viešpatie, ateik“ tekstu. Kiekvienas jaunuolis pratybose išsirenka vieną giesmės invokaciją ir parašo maldavimą – prašymą, kuriuos vėliau visi parašiusieji perskaito ir padeda viduryje rato prie išdėliotų liepsnelių. Atliepas šiai maldai: „Ateik, Šventoji Dvasia“ (Pratybų sąs. 8 tema).

Pastaba. Ši malda gali būti panaudota ir perskaityta pačių jaunuolių sekmadienį Šv. Mišių metu, o liepsnelės atnešamos per aukojimą.

Literatūra katechetui:

KBK 731–741.

Jean-Noël Bezançon. Kaip suprasti Credo. – Kaunas: LKC, 1998. P. 21–23, 149–153, 158.

9 tema. ŠVENČIAUSIOJI TREJYBĖ

Tikslai.

Aiškintis, jog Dievas yra vienas trijuose asmenyse.

Atskleisti kiekvieno žmogaus pašaukimą gyventi vienybėje su Dievu.

Padėti suvokti, kad Dievas pats save apreiškia žmonijai.

Veikla.

Katecheto įvadas - Asmens sampratos atskleidimas.

Būdingų asmeniui savybių aptarimas – valia, protas, unikalumas, santykis su kitu, laisvė, sąžinė. Šias savybes lentoje suklijuojame arba surašome ratu. Paaiškiname, kad visa tai būdinga ir Dievui. Katalikų Bažnyčia mus moko, kad Dievas yra Asmuo, kuris laukia atsakymo iš kitų laisvų asmenų – žmonių. Mūsų atsakymas – tikėjimas ir pasitikėjimas Juo.

Temos pristatymas. Šiandien kalbėsime apie vieną iš kertinių tikėjimo tiesų – tikėjimą Švenčiausiąja Trejybe. **Ką mes žinome apie šią paslaptį? Kas tai yra Švenčiausioji Trejybė?**

(KBK 234. KBK 253, 254, 255. *Katechetas savais žodžiais, tačiau neprasilenkdamas su Katekizmo posakiais ir sąvokomis apibūdina Švenčiausiąją Trejybę*).

Per visą krikščionybės istoriją daugybė teologų, dailininkų, menininkų bandė pavaizduoti ir atskleisti Švenčiausiosios Trejybės paslaptį. Vienas iš gražiausių paveikslų – tai Andrejaus Rubliovo ikona Švenčiausioji Trejybė (Priedas katechetui 9.1). Kas tai yra ikona? Ikona – tai paveikslas, skirtas maldai. Ikonos tapytojas prieš „rašydamas“ šią ikoną labai daug meldėsi ir stengėsi įsigyventi į šią tikėjimo – Švč. Trejybės paslaptį. Todėl visos, net ir smulkiausios detalės, spalvos ikonose yra labai svarbios ir gali daug ką pasakyti. Pabandykite išsiaiškinti, kas vaizduojama ikonoje.

Rodomas arba matomoje vietoje klijuojamas bendras paveikslas.

Ką jūs matote šiame paveiksle?

Tai trys vyrai. Jų veidai yra panašūs, tačiau laikysena ir drabužiai skiriasi. Jie visi turi sparnus – jie dvasios, nematomi, nes Dievas yra Dvasia.

Klijuojama išdidinta vyro, sėdinčio kairėje, ikona (1).

Vyras kairėje vaizduoja Tėvą. Jo apdaras neryškus. Mėlyna dieviškumo spalva slepiama peršviečiamo rūbo. Tėvo niekas nėra matęs.

Kur Jis žiūri? (2)

Atrodo, kad Jis žvelgia ir kreipiasi į abu sėdinčius prie stalo. Jo dešinėsios rankos judesys tarsi duoda įsakymą, nes Tėvas yra tas, kuris yra pirmas ir kuris vadovauja. Jis – visko Pradžia, Gyvybės šaltinis, siunčiantis į pasaulį.

Kaip jums atrodo, ko Tėvas iš mūsų labiausiai nori? Ką Jis mums įsako? Ką mes matome virš Jo galvos?

(Tai Tėvo namai, kuriuose mes kiekvienas turime sau vietą).

Centre – Sūnus (3).

Koks Jo vardas? Kur nukreiptas Jo žvilgsnis? (4)

Visas Jo dėmesys, skirtas Tėvui. Jis daro visa, kas patinka Tėvui. Tai Jis mus išmokė melstis Tėvui.

Kokia malda? Kaip Jis apsirengęs? Kokios spalvos Jo drabužis? Apsiaustas?

Jo rūbas purpuro spalvos, tai aukščiausios valdžios simbolis. Tokius rūbus dėvėdavo tik karaliai arba vyskupai. Mėlynas apsiaustas – tai dieviškumo simbolis, dangaus spalva. Šios dvi spalvos pasako mums, kad Jėzus yra tikras Dievas ir tikras žmogus, kaip mes.

Per petį Jis persimetęs juostą (stulą). Tai Vyriausiojo Kunigo, kuris atleidžia nuodėmes ir aukojasi už mus Tėvui, ženklas. Jėzus mums vis iš naujo dovanoja gyvenimą.

Ką matome už Jo?

Medis – tai Gyvenimo simbolis, pirmosios nuodėmės simbolis ir Kryžiaus ženklas.

Ant stalo (žemės simbolio) padėta Jo ranka, tarsi Jis norėtų žemėje palikti savo pėdsaką. Tai į mūsų širdis Jis įspaudžia savo atvaizdą.

Kada mes labiausiai esame panašūs į Jėzų?

Klijuojama trečiojo vyro, sėdinčio dešinėje, ikona (5).

Dešinėje pusėje – Šventoji Dvasia. Šventoji Dvasia visa palinkusi į priekį.

Kur nukreiptas Jos žvilgsnis? Kaip Ji apsirengusi? (6)

Ji – Dievas, Jos drabužis mėlynas, žalias apsiaustas – tarsi vandens veršmė, kuri atgaivina išdžiūvusią žemę ir suteikia jai gyvybę. Šventoji Dvasia žvelgia toliau nei nupiešė dailininkas – ji žvelgia į mus, kurie meldžiamės prie ikonos ir garbiname nematomą Dievą, esantį už ikonos.

Jos dešinioji ranka tarsi nori uždengti žemę, ją palaiminti. Ji yra mūsų gynėja, guodėja, draugė.

Kuo šie trys yra panašūs?

Veidai, aureolės, spalvos, sparnai, skeptrai.

Visi trys apsirengę mėlynai – tai dieviškumo ženklas. Visi trys turi po skeptrą – valdžią. Turi aureoles – yra šventi. Visi trys su sparnais, nes Dievas yra Dvasia. Jie yra jauni: Dievas yra amžinas. Jie susėdę ratu:

Dievas yra be pabaigos. Stačiakampis, esantis priešais stalą, yra kosmoso, Visatos simbolis. Dievas yra Visatos Valdovas.

Atrodo, kad šie trys kažko laukia prie stalo.

Priklijuojame ikonos fragmentą, vaizduojantį stalą ir taurę (7).

Ko jiems galėtų trūkti? Ko Dievas labiausiai nori?

Yra viena laisva vieta, skirta mums. Dievas visada mūsų laukia. Jie, šventieji, dieviškieji Asmenys laukia mūsų, tarsi norėtų mums kažką atskleisti.

Dievas kviečia mus būti jo bendradarbiais, kaip mes galėtume prisijungti prie dieviškos kūrybos? (savo darbu)

Labiausiai jie nori, kad mes mylėtume taip, kaip jie myli vienas kitą ir būtume laimingi bei kūrybingi. Savo rankomis puoštume ir tvarkytume pasaulį.

Kur esate matę tokią taurę? (Šv. Mišiose).

Ką reiškia taurė, sklidina vyno? (Džiaugsmą, šventę).

Individuali užduotis. Pratybose jaunuoliai perskaito iš KBK išrinktus tekstus apie Švenčiausiąją Trejybę ir kiekvieną dieviškąjį Asmenį atskirai. Perskaitę tekstą jaunuoliai pasiima tris spalvas ir bando simboliškai pa-vaizduoti Švč. Trejybę. Pristatomi piešiniai (Pratybų sąs. 9 tema).

Bendras tekstų apie Švč. Trejybę aptarimas. Katechetas paklausia, ar buvo kas nors neaišku, nesuprantame tuose tekstuose, ir visi kartu bandome tai išsiaiškinti.

Trumpas pasakojimas. Vienas žymus mokslininkas, filosofas ir teologas šv. Augustinas labai ilgai laužė galvą, kaip žmonėms atskleisti Švč. Trejybės paslaptį. Vieną vakarą jam bevaikštant Viduržemio jūros pakrantėje, šv. Augustinas pamatė mažą vaikelį, kuris išsikapstęs duobutę smėlyje sėmė riešučiomis jūros vandenį ir pylė į duobutę. Šv. Augustinas paklausė: „Ką čia darai?“ Vaikelis atsakė: „Noriu supilti naują jūrą, savo jūrą“. Augustinas nusijuokė: „Hmmm... neįmanoma, vaikeli, to padaryti...“. Vaikelis nusišypsojo Augustinui: „Augustinai, taip pat neįmanoma žmonių kalba ir protu suvokti ir išreikšti Švenčiausiosios Trejybės paslapties“. Augustinas sumišo, tačiau jo tikėjimas nesusvyravo, o tik dar labiau

išaugo Dievas, kuris apreiškia save žmogui, bet lieka paslaptingas, galingas, nesuvokiamas, yra nuostabus. Jis kelia susižavėjimą ir meilę. Prisiminkite šį pasakojimą, kai persižegnosite „Vardan Dievo – Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios“.

Literatūra katechetui:

KBK 234, 253–255.

10 tema. KVIETIMAS

Tikslai.

Padėti suvokti, kad Dievas kiekvieną kviečia vardu.

Atskleisti, jog esame sukurti laimei ir patys pasirenkame gyvenimo kryptį.

Mokytis priimti tarnystę.

Veikla.

Šv. Raštas. Jn 1, 35–51.

Kodėl mokiniai norėjo sužinoti, kur gyvena Jėzus?

Ką mokiniai patyrė, kad pripažino Jėzų Mesijų, Mokytoju?

Ar šiandien sutikę Jėzų galėtume viską palikti ir eiti su Juo?

Tinklas. Jaunuoliams išdalunami lapeliai, kuriuose užrašomi geri darbai, padedantys sekti Jėzų. Lapeliai sulankstomi. Katechetas turi siūly kamuolio galą ir yra tarsi Jėzus. Jis kviečia „sek mane“; jaunuolis turi atsakyti, ką jis gali padaryti, norėdamas sekti Jėzų. Grąžina kamuolį katechetui, tačiau savo siūlo nepaleidžia. Taip nuaudžiamas tinklas. Siūly susidūrimų vietose trumpais siūleliais priišami geri darbai ir taip tinklas sutvirtinamas.

Vėliau aptariame, ar mes kasdien turime pasirinkti sekti Jėzumi ar esame tik stebėtojai. Kodėl, kai sakome, kad sekame Jėzumi, turime kažką daryti?

Temos atskleidimas. Katechetas papasakoja apie tarnystes ir pašaukimus Bažnyčioje. Kiekvienam yra skiriama skirtinga malonės dovana – skirtingi talentai, pašaukimai bendram labui, ir Dievo akyse visi esame vertingi.

Darbas grupėse arba individualus darbas. Pašaukimų lentelė (Pratybų sąs. 10 tema). Paaugliai užpildo tas lentelės skiltis, kurios pažymėtos žodžiais „Mano (mūsų) nuomonė“.

Katechetas, išklausęs grupių darbų pristatymų, patikslina ir sudeda akcentus, pabrėždamas, jog visi pašaukimai Bažnyčioje yra skirti bendruomenės augimui, todėl kiekvienas pagal savo pašaukimą turi pareigų Dievui, iš kurio kyla pašaukimų įvairovė, ir artimui, kurį mokomės mylėti visą gyvenimą taip, kaip mylime pačius save. Visi pašaukimai yra kilnūs ir svarbūs.

Malda. Kiekvienas jaunuolis gauna spalvotą lapelį ir tyloje užrašo savo mintis apie pašaukimą ir tai, ką šiandien išgirdo. Daugumai parašius, visi kartu giedame: „Šlovink, Viešpatij ir šventą vardą Jo“ arba kalbame maldą.

Aš šlovinsiu Tave, Viešpatie

Aš šlovinsiu Tave, Viešpatie,

už tai, kad buvau sukurtas Tau.

Aš džiūgauju girdėdamas Tavo balsą –

už tai, kad buvau sukurtas Tau.

Aš buvau atpirktas kaina

tobulos Tavo Aukos.

Viso to, ką aš turiu ir kas esu,

atsisakau dėl Žmogaus Sūnaus.

Aš šlovinsiu Tave, Viešpatie,

savo kūne kiekvieną dieną.

Tegu Šventas Tavo Vardas bus pagarbintas,

už tai, kad buvau sukurtas Tau.

Literatūra katechetui:

KBK 2232–2233.

11 tema. DOVANA

Tikslai.

Išsiaiškinti, jog didžiausia Dievo dovana mums – gyvybė.

Atskleisti Krikšto ir Sutvirtinimo sakramentų ryšį bei padėti suvokti malonės veikimą.

Mokytis gyventi pagal Dievo Žodį.

Veikla.

Ant grindų guli ištiestas tinklas su gerais darbais iš praeito susitikimo. Trumpai prisimename tai, ką veikėme ir apie ką kalbėjomės praėjusiame susitikime. Kiekvienas geras darbas yra dovana. Pokalbis krypsta prie to,

kad kiekvienas pašaukimas yra dovana.

Individuali veikla. Kiekvienas jaunuolis išsirenka vienodo dydžio korteleles ir jas paverčia „dovanomis-palinkėjimais“, kuriuos įteikia kitiems, pavyzdžiui, priešais jį sėdinčiam.

Aptarimas. Ką jautėte gaudami dovaną? Ar tai iš tiesų buvo dovana?

Ar buvo svarbu, iš kokio žmogaus gavome dovaną? Netikėta?

O ką jautėte dovanodami?

Buvo gaila atiduoti dovaną ar malonu?

O ką išgyvenote, kai buvote paprašyti padaryti dovaną ne savo pasirinktam žmogui, o tam, kuris sėdi priešais?

Temos dėstymas. Katechetas atskleidžia jaunuoliams, kad didžiausia dovana mums iš kitų žmonių ir Dievo – tai mūsų gyvybė. Krikštas – nauja gyvybė, atgimimas iš vandens ir Šventosios Dvasios. Sutvirtinimas – naujo gyvenimo priėmimas iš Dievo, kuris yra Meilė, rankų. Tai dovana mums, taip pat ir mūsų atsakymas Jam. Tai jau nebe mažo kūdikėlio, bet sąmoningai pasirinkusio tikėjimo kelią žmogaus atsakymas ir paklusimas Šventajai Dvasiai, Jos vedimui. Tokiu būdu Sutvirtinimo sakramentas pagilina Krikšto metu gautą Dievo malonę, o tuo pačiu ir mūsų atsakomybę bei sąmoningą pasirinkimą.

Šv. Raštas. 1Jn 4, 10–13. Skaitome ir prisimename, kas yra Šventoji Dvasia. Ką šiandien Ji man nori padovanoti? Kokią naują žinią apie Dievą šiandien man sako ši Šv. Rašto ištrauka?

„Himno meilei“ įsmenininimas (Pratybų sąs. 11 tema). Šv. Raštas yra didelė Dievo dovana mums. Dovanų dėžutėje ar krepšyje katechetas atneša ir įteikia kiekvienam dalyviui Himno meilei tekstą (1 Kor 13, 1–8), kuriame žodis „meilė“ yra praleistas. Dalyviai į praleistus tarpus turi įrašyti savo vardus. Vėliau pasidalijame savo įspūdžiais, ar visi meilei tinkantys epitetai tinka ir kiekvienam iš mūsų? Kokiu epitetu džiaugiuosi šiandien? Koks apibūdinimas šiandien man dar yra netinkantis? Ko norėčiau siekti?

Katecheto apibendrinimas. Dovanos būna dvejetainės – iš artimųjų ir iš Dievo. Šiandien gavome tokių dovanų – iš artimųjų grupės draugų gavome palinkėjimą, o iš Dievo – Šventojo Rašto ištrauką, kurioje žodis

“meilė” įgavo naują, kiekvieno iš mūsų veidą.

Malda. Galima daryti su gestais.

Jėzau, Tu matai mane,
Tu girdi mane,
Tu esi čia.
Tu kalbi per pasaulį,
per savo Sūnų,
per Jo mirtį ant kryžiaus.
Bet Tu, Jėzau, gyveni.
Gyvenk ir manyje,
o per mane ir mūsų pasaulyje.
Tu šauki mane,
nors aš nesuprantu, kodėl
tai darai, bet Tu nori manęs.
Aš Tavųjų kelių nepažįstu,
bet Tu žinai manąjį kelią.
Jėzau, pasitikiu Tavimi.

Literatūra katechetui:

KBK 1822–1832.

12 tema. DRAUGYSTĖ

Tikslai.

Padėti suvokti draugystės su Jėzumi Kristumi svarbą.
Atskleisti tikrų, draugiškų santykių grožį.
Žadinti norą bendrauti su Dievu, kaip su pačiu artimiausiu draugu.

Veikla.

Trumpai prisimename praėjusios savaitės susitikimo temą, apie ką kalbėjomės, ką veikėme ir kodėl. Kokius naujus arba svarbius dalykus sužinojome ar supratome?

Naujos temos pristatymas. Šiandien kalbėsime apie draugystę. Apie draugystę, kurią priimame ir puoselėjame kaip dovaną, arba draugystę, kurią kartais prarandame. Tam, kad geriau suvoktume ir įsisąmonintume, kas tai yra draugystė, atlikime testą.

Individuali užduotis (Pratybų sąs. 12 tema). Prisiminkite konkrečius žmones, kuriuos galėtumėte pavadinti savo pažįstamais, artimais draugais ir pan. Apibūdinkite juos. Kad būtų lengviau, užsirašykite jų vardus. Baigę pasidalinsime kai kuriais apibūdinimais.

Aptarimas. Dabar susėskite po du ir, neminėdami vardų, pasidalinkite vieni su kitais, ką jūs laikote savo pažįstamais. Dabar pasisukite į kitą pusę ir vieni kitiems pasakykite, su kokiais žmonėmis jums patinka būti.

Sugrįžę į ratą, pasidalinkite tuo, kokius žmones jūs laikote artimais draugais.

Katecheto klausimas: ar šios išvardintos savybės, būdingos artimam draugui, gali būti taikomos Dievui?

Šv. Raštas. Jn 15, 13–17. Išdaliname Naujieji Testamentai, ir jaunuoliai susiranda nurodytą Jono evangelijos ištrauką. Prieš skaitant katechetas pasako, kad ši ištrauka yra Jėzaus kalba, pasakyta mokiniams prieš pat Jo mirtį, Paskutinės Vakarienes metu, kad ji yra Jo testamentas apaštalams ir mums, pakrikštytiems Jo vardu.

Ištrauka garsiai perskaitoma. Užduodami šie klausimai:

Ką reiškia už draugus gyvybę atiduoti?

Kokių įsakymų laikytis reikalauja Jėzus?

Ar laikydamiesi Jo įsakymų mes tampame Jo vergais, tarnais?

Ar draugystėje taip pat reikia paklusti, įsiklausyti?

Koks pagrindinis įsakymas atskleidžiamas šioje ištraukoje?

Ar lengva jo laikytis?

Taigi ko labiausiai mes turėtume prašyti Tėvą Jėzaus vardu?

Ko mums labiausiai trūksta, kad gyventume laimingai?

Ką darome, kai mums nepavyksta laikytis šio įsakymo „vienam kitą mylėti“?

Katechetas turi taip užduoti klausimus, kad atsakymai vestų prie atsiprašymo ir atleidimo.

Katecheto apibendrinimas. Trumpai pasakoma, kad tikra draugystė – tai kelionė. Kelionė, kurioje mes nesame vieniši. Kelionė, kurioje mums reikia tokių pačių bendražygių kaip mes – tokių pat netobulų, bet linkinčių gero. Todėl šioje kelionėje svarbu ne tik dalintis bendrais rūpesčiais, džiaugsmiais, bet svarbu ir atsiprašyti, ir atleisti.

Nuoširdus atsiprašymas yra tarsi balzamas, o tikras atleidimas yra naštos nusimetimas nuo savo ir kito pečių. Panašiai su mumis elgiasi Dievas, kuris mums atleidžia ir atleidžia, jeigu mes atsiprašome. Taigi draugai žino daug vieni kitų paslapčių, jie pažįsta vieni kitus ir priima tokius, kokie yra. Tačiau niekas nepažįsta mūsų artimiau nei Dievas, mus sukūręs, mus matantis, globojantis, mus girdintis ir atleidžiantis vos tik išgirsta mūsų „atsiprašau“.

Namų užduotis. Parašyti asmeninius pamąstymus, ką reiškia būti Jėzaus draugu, gerbėju, sekėju.

Malda. Paaugliai gauna po degančią žvakelę ir nedidelį popieriaus lapelį bei rašiklį. Užgesinama šviesa. Katechetas pasako, kad dabar mes esame tamsoje, švieselė dega tik šalia manęs, kuri apšviečia mane tokį, koks esu – savo stiprybėmis ir silpnybėmis, talentais ir ydomis. Skambant ramiai muzikai kiekvienas gali nueiti į patinkančią jam vietą ir pagalvoti, už ką jis labiausiai norėtų atsiprašyti Dievo per šią savaitę. Taip pat į baltą lapelį parašyti trumpą atsiprašymo maldelę.

Po keleto minučių dalyviai sugrįžta į bendrą ratą ir sakydami maldas padeda žvakutes į vidų. Katechetas, jeigu turi, pastato į vidurį ir menorą. Jis uždega žvakę vieną po kitos, vardindamas savaitės dienas ir sakydamas, pavyzdžiui, „Dieve, padovanojai mums sekmadienį, kad mes ilsėtumės, atleisk mums, jeigu šią šventės dieną praleidome taip, kaip ir visas dienas“ ir pan. Jeigu nėra menoros, galima viduryje uždegti didesnę velykinę žvakę ir melstis dėkojant už Jėzaus Kristaus Gelbėtojo kančią, mirtį ir prisikėlimą, kuriuo Jis mus išvadavo iš tamsos ir nuodėmės.

13 tema. BENDRUOMENĖ

Tikslai.

Supažindinti su Pirmosios apaštalų bendruomenės istorija.
Atskleisti Bažnyčią kaip bendruomenę.

Veikla.

Namų užduoties aptarimas. Lentoje ar plakate didelėmis raidėmis užrašome: „Jėzaus draugas, gerbėjas, sekėjas“. Paprašome jaunuolius prieiti prie lentos ir surašyti namuose paruoštus teiginius arba juos suklijuoti, užrašius ant lapelių. Taip pat į tris grupes išskirstyti katecheto paruoštus teiginius (Priedas katechetui 13. 1):

- Skaito Šventąjį Raštą
- Pritaiko Jėzaus žodžius savo gyvenime
- Meldžiasi Jėzui
- Pasakoja Jėzui apie save
- Stengiasi suprasti, ko Jėzus iš jo nori
- Žino apie Jėzų iš žmonių, kurie skaitė Šventąjį Raštą
- Mano, kad Jėzaus mokymas buvo puikus
- Galvoja, kad Jėzus gyveno ir veikė anksčiau, o dabar...?
- Girdėjo apie Jėzų tik iš kitų žmonių
- Patinka kalbėtis, diskutuoti apie Jėzaus posakius

Baigus katechetas peržiūri, pataiso ir aptaria su jaunuoliais, kuo skiriasi draugas, gerbėjas, sekėjas ir iš kokių žmonių susideda bendruomenė.

Žaidimas su kamuoliuku ir laikraščiais. Kad susiburtų stipri bendruomenė, reikalingas aiškus vienas tikslas. Kiekvienam dalyviui duodame po laikraštį, kurį jis suvynioja kaip žiūroną. Tuomet katechetas duoda vieną rutuliuką ir dalyviai turi neišmesdami rutuliuko nukeliauti į tikslą. Rutuliukas keliauja tik laikraščių „kanalais“, juos dedant vieną prie kito. Pasiekę tikslą pasikalbame apie tai, ar sunku sutartinai dirbti? Kokius jausmus išgyvename, kai rutuliukas nukrinta ant žemės?

Šv. Raštas. Apd 4, 32–35. Perkaityti pratybose esančią Šv. Rašto ištrauką ir ją aptarti pagal žemiau pateiktus klausimus (Pratybų sąs. 13 tema):

- o Kas vienija pirmųjų krikščionių bendruomenę?
- o Kokie pagrindiniai šios bendruomenės bruožai?

Malda. Būti bendruomenėje – tai būti vienos širdies su visais, ypač su tais, kurie vargsta. Galime pasimelsti užtarimo malda išvardindami konkrečius atvejus.

Namų užduotis. Atnešti dovaną draugui, kuris stokoja. Tiksliau, atnešame gražiai paruoštas dovanėles, kurias paskui nunešime į parapijos Caritasą.

Literatūra katechetui:

KBK 836–838.

14 tema. BAŽNYČIA

Tikslai.

Pažinti Bažnyčią kaip dievišką ir žemišką tikrovę.

Atskleisti, jog Bažnyčia yra viena, šventa, visuotinė, apaštalinė.

Veikla.

Susitikimui reikia iš anksto pasiruošti – sustatyti kėdes ratu, turėti kėdes. Taip pat susirandame nuotraukų arba paveikslų – Kristaus, Popiežiaus, Kardinolo, vyskupų, kunigų, kitų žmonių; įvairių šventųjų, įvairių Bažnyčios istorijos įvykių paveikslų.

Katecheto įvadas. Šiandien kalbėsime apie Bažnyčią. Ne vien apie tą bažnyčią, kaip pastatą, kurioje lankomės arba ne, bet apie Bažnyčią, įkurtą Jėzaus Kristaus, paplitusią visame pasaulyje, kuri skelbia, ragina, moko, liudija... Bažnyčią, kuri yra gyva, kaip gyvas kiekvienas žmogus, kuris Krikštu ir kitais sakramentais yra įsijungęs į Bažnyčią.

Bažnyčios dëlionė. Jeigu Jūsų paklausčiau, koks asmuo yra svarbiausias Bažnyčioje, ką man atsakytumėte? Norimas atsakymas – Kristus. Kreida brėžiamas viduryje nedidelis ratas ir dedamas Jėzaus paveikslas bei užrašas Jėzus Kristus. Tokiu principu išdëliojama visa Bažnyčios hierarchinė struktūra.

Individualus darbas. Paaugliai žinių įtvirtinimui pratybų sąsiuvinuose eilės tvarka surašo bažnyčios struktūrą. (Pratybų sąs. 14 tema).

Bažnyčios istorijos puslapiai. Ant stalo ištiesiama ilga juosta. Viename gale užrašyta 0 metų, kitame 2006 ar 2007 m. Tuomet dalyviai prašomi bent apytikriai prisiminti, kokius su Bažnyčia susijusius įvykius jie žino ir kada tai įvyko, surašyti ant lapelių ir padėti ant šio istorinio kelio. Katechetas turi būti pasirengęs atsakyti į tokius opius Bažnyčios istorijos klausimus, kaip inkvizicija, raganų medžioklė, Kryžiaus žygiai, Amerikos užkariavimas, mokslo pasmerkimas Viduramžiais ir pan. iš pozityvių pozicijų, pripažindamas, kad kaip žmonės, taip ir Bažnyčia, būdama žmonių bendruomenė, kartais klydo.

Tuomet katechetas išdëlioja nuotraukas ar paveikslus tų šventųjų ar Bažnyčios istorijos įvykių, kurie yra būdingiausi tam ar kitam šimtmečiui, epochai, pabrėždamas, kad Bažnyčia ne tik žmogiška, bet ir dieviška

tikrovė, siekianti tapti panaši į savo Įkūrėją Kristų.

Namų užduotis. Internetiniame puslapyje www.katekizmas.lt surasti ir perskaityti skyrių apie vieną, šventą, visuotinę ir apaštalinę Bažnyčią (Pratybų sąs. 14 tema).

Malda su Šventuoju Raštu. Kiekvienam dalyviui išdalinamas vienas siluetas iš spalvoto popieriaus – kam ranka, kam koja, kam ausis ar akis (pagal 1 Kor 12, 12–31). Jaunuoliai paprašomi įsiklausyti į apaštalo Pauliaus žodžius ir parašyti, ką jie galėtų atlikti Bažnyčioje kaip jos nariai. Tuomet grojant tyliai muzikai skaitomas tekstas ir jaunuoliai surašo savo nuomones į išdalintus siluetus. Sudėjus visus siluetus, išdalinama šv. Faustinos malda (Priedas katechetui 14.1) ir dalyviai paraginami tyliai ją perskaityti ir apmąstyti. Taip pat jie prašomi melstis šia malda kiekvieną dieną iki kitos savaitės.

Literatūra katechetui:

KBK 748–776, 811–933.

Dogminė Konstitucija apie Bažnyčią „Lumen Gentium“ – Vatikano II Susirinkimo nutarimai. – Vilnius: Aidai, 2001. P. 24–79.

Jean-Noël Bezançon. Kaip suprasti Credo. – Kaunas: LKC, 1998. P. 166–170.

15 tema. LITURGIJA

Tikslai.

Supažindinti su liturgija Bažnyčioje.

Atskleisti Eucharistijos esmę.

Raginti kuo aktyviau dalyvauti liturgijoje.

Veikla.

Pokalbis – pasidalinimas. Kaip aš suprantu, kas yra šventė? Ką ir kodėl žmonės švenčia? Ko reikia, kad šventė įvyktų? Kokie išoriniai ženklai leidžia suprasti, kad yra ar vyksta šventė?

Temos pristatymas. Bažnyčia taip pat švenčia. Liturgija – šventimas to, ką Dievas dėl mūsų padarė. „Bažnyčios liturgijoje Dievas Tėvas yra garbinamas ir šlovinamas kaip visų kūrimo ir išganymo palaiminimų šaltinis, jais palaiminęs mus savo Sūnuje ir davęs mums Įsūnystės Dvasią“ (KBK 1085). Švęsdami Eucharistiją mes ne tik dėkojame ir atmename Jėzaus Kristaus auką, kuri kiekvieną kartą yra sudabartinama, bet taip pat

joje dalyvaujame. **Eucharistijos** šventime mes prisimename Jėzaus mirtį ir prisikėlimą ne tik kaip žmonijos istorijos tarpsnį, bet ir kaip mūsų pačių istoriją, vykstančią „čia ir dabar“.

Graikiško žodžio LITURGIJA (leiturgia) reikšmė: visuomeninės pareigos, tarnyba, vieša religinio kulto forma, „viešas darbas“, „liaudies tarnyba, tarnavimas liaudžiai“. **Liturgija** yra visos apeigos – žodžiai ir veiksmai, per kuriuos Bažnyčia viešai garbina Dievą Tėvą Jėzaus Kristaus vardu. Tai yra Šv. Mišios, maldos, sakramentai, kitos apeigos (laidotuvės, bažnyčių pašventinimas, vienuolinių įžadų šventimas). Naujajame Testamente žodis „liturgija“ vartojamas ne tik viešajam Dievo garbinimui, bet ir Evangelijos skelbimui bei veikliai meilei nusakyti (KBK 1070).

Krikščionių tikėjimo šerdis bei visos liturgijos centras – **Velykų slėpinio šventimas**, kuris per Jėzaus Kristaus mirtį ir prisikėlimą pakeitė žmonijos istoriją. Tai tikras įvykis, atsitikęs mūsų istorijoje, ir vienintelis toks išskirtinis: visi kiti istorijos įvykiai vieną kartą įvyksta, praeina ir nugrimzta praeitin. Velykinė Kristaus paslaptis, atvirkščiai, negali likti vien praeityje, nes savo mirtimi Jis sunaikino mirtį, o visa, kas yra Kristus, ką Jis yra padaręs ir iškenčėjęs už visus žmones, dalyvauja Dievo amžinybėje ir dėl to peržengia visokį laiką, visada esti dabar.

Jėzaus Kristaus atėjimas į pasaulį pakeitė ir laiko supratimą: laikas nėra tik paprastas ratu einantis ciklas, bet jis kyla aukštyn ir veda į susitikimą su Dievu (istorijos laikas pradėtas skaičiuoti nuo Jėzaus Kristaus gimimo).

Liturgija atspindi tą prasmę, kad laikas, kurį mes matuojame laikrodžiais ir kalendoriais, veda mus į garbingą ir amžiną ateitį. Laikas tapo pašventintas ir pašventinamas bendruomenine malda.

Darbas grupelėse. Išdalinti kiekvienai grupei Credo tekstą (Priedas katechetui Nr. 15.1). Prie teiginių prirašyti, kokiose Bažnyčios šventėse minimi šie Jėzaus Kristaus gyvenimo įvykiai. Galima prirašyti ir daugiau švenčių (pvz., prie teiginio: „gimė iš Mergelės Marijos“ – Apreiškimas kovo 25 d., Žolinė - rugpjūčio 15 d.; prie „[tikiu] šventųjų bendravimą“ – Visų Šventųjų šventė - lapkričio 1d.).

Praktinė užduotis namuose. Pratybų sąsiuvinyje pasidaryti asmeninį spalvotą, su simboliais Bažnyčios liturginių metų kalendorių (Pratybų sąs. 15 tema).

Literatūra katechetui:

KBK 1066–1075, 1085.

Konstitucija apie Šventąją Liturgiją „Sacrosantum Concilium“ – Vatikano II Susirinkimo nutarimai. – Vilnius: Aidai, 2001. P. 94–96, 106.

Christoph Schönborn. Mūsų tikėjimo šaltiniai. – Vilnius: Logos, 1998. P. 24–44.

Jean Lebon. Kaip suprasti liturgiją. – Kaunas: LKC, 1998.

16 tema. AMŽINISIS GYVENIMAS

Tikslai.

Atskleisti, kas yra amžinasis gyvenimas.

Padėti suvokti, kad amžinasis gyvenimas prasideda čia ir dabar, esant ryšiui su Dievu.

Žadinti viltį bendraujant su Dievu.

Veikla.

Pokalbis – pasidalinimas. Užsiėmimo dalyviai trumpai aptaria, kaip jie supranta žodį „amžina“, kodėl žmogus giliai širdyje trokšta ko nors amžino ir kas yra žmogaus gyvenime amžina.

Katecheto įvadas į pasakojimą. Alegorinio pasakojimo sampratos atskleidimas. Trumpas pokalbis apie tai, kad visais laikais išmintingi žmonės sudėtingus dalykus stengėsi kitiems pristatyti naudodami alegoriją – netiesioginės, paslėptos reikšmės pasakojimą. Alegorija nėra pasaka – išgalvoti dalykai ar fantastinis kūrinys. Ji yra kitoks realaus, tačiau sunkiai suvokiamo dalyko nusakymas.

Alegorinio pasakojimo skaitymas ir analizė. Katechetas kviečia skaityti alegorinį pasakojimą „Jaunuolis ir Mirtis“ (Priedas katechetui 17.1) ir atkreipti dėmesį į jaunuolio neštą išpirką bei prašo, perskaičius tekstą, trumpai pakomentuoti pasakojimo pabaigą.

Katecheto pasakojimas. Pateikiant Katalikų Bažnyčios mokymą apie amžinąjį gyvenimą, vertėtų kalbėti apie tikėjimą, kurio dėka jau turime amžinojo gyvenimo viltį (KBK 163). Akcentuoti, kad jau pats gyvenimas tikint yra amžinojo gyvenimo pradžia (KBK 163). Paaiškinti, kad kiekvienas, kuris priima sakramentus ir kitaip palaiko ryšį su Dievu, jau dalyvauja amžinajame gyvenime (KBK 1130).

Šv. Raštas. Jn 17, 1–3. Kiekvienas dalyvis Naujajame Testamente susiranda šią vietą ir tyliai perskaitęs bei pasirengęs pakomentuoja tai, ką naujo atrado ir sužinojo apie amžinąjį gyvenimą.

Malda. Įvade į maldą trumpai akcentuojama, jog amžinojo gyvenimo viltį katalikui palaiko ir Jėzaus palaiminimai.

Maldos dalyviai sėda ratu. Ant žemės dedama fotografija, iliustruojanti konkretų palaiminimą, skaitomas palaiminimas ir kaip vilties ženklas šalia fotografijos dedama uždegta žvakelė (Priedas katechetui 17.2).

Individuali praktinė užduotis. „Aš – gyvenantis čia ir dabar, dalyvauju amžinajame gyvenime“. Kiekvienas dalyvis gauna popieriaus lapą, kuriame užrašytas jo vardas ir pavardė bei nebaigtas sakiny (Jis ar ji dalyvauja amžinajame gyvenime, nes...). Prašoma kiekvieno pagalvoti ir (iš šios dienos perspektyvos) užrašyti 5 dalykus, kurie įrodytų, kad galime viltis, jog jau dalyvaujame amžinajame gyvenime (Pratybų sąs. 17 tema).

Literatūra katechetui

KBK 163, 1130.

Jean-Noël Bezançon. Kaip suprasti Credo. – Kaunas: LKC, 1998. P. 191–193.

17 tema. PASLAPTIS. SAKRAMENTAI

Tikslai.

Padėti priimti tikėjimo paslaptis.

Atskleisti visus 7 sakramentus kaip Dievo veikimo ženklus.

Žadinti norą priimti sakramentines malones.

Veikla.

Individuali užduotis. Kiekvienas užbaigia sakinį lapelį, kuriame užrašyta „Paslaptis – tai...“. Visi kartu aptaria atsakymus (Pratybų sąs. 18 tema).

Pokalbis. Kas yra tikėjimo paslaptis? Katechetas klausia paauglių, kaip jie supranta sakinį: „Paslaptis – tai, kas yra nežinoma, tačiau trokšta

man atsiverti asmeniškai“. Dievas mums yra didelė paslaptis ir Jis pats trokšta save atskleisti žmogui.

Šv. Rašto ištraukos skaitymas. Rom 11, 33–36. Perskaitome Šv. Rašto ištrauką ir bandome išsiaiškinti, ką apaštalas Paulius norėjo pagirti, pasakyti šioje ištraukoje? Kodėl sakoma, kad Dievo „sprendimai neištiriami ir keliai nesusekiami“? Ar mes niekada negalime numatyti Jo minčių?

Pokalbis. Sakramentai padeda mums suvokti Išganymo paslaptį. Paslaptis lieka paslaptimi, o sakramentai yra regimi ženklai, kurie padeda mums susitikti su Dievu; tai dovanos, malonės ženklai.

Katechetas padeda suprasti sąvokas: „sakramentas“, „paslaptis“, „išganymo paslaptis“, „malonė“.

Darbas grupėse. Darbui grupėse reikalingos šios priemonės: lapeliai su sakramentų pavadinimais, popieriaus lapai, rašikliai, 7 didelio formato lapai, flomasteriai arba kitos piešimo – rašymo priemonės.

Katechetas paruošia 7 skirtingų spalvų lapelius, kurie padės suskirstyti paauglius į grupes. Kiekviena grupelė turės savo pavadinimą, t. y. vieno iš 7 sakramentų pavadinimą. Grupelėje daugiausia gali būti 4 žmonės. Kiekvienas gauna lapelį su vieno sakramento užrašu. Pirmiausia kiekvienas individualiai galvoja apie Dievo veikimą šiame sakramente ir apie tai, kokias malones jis mums dovanoja. Po 3–5 minučių jaunuoliai jungiasi į poras pagal tą patį sakramentą ir pasidalija mintimis apie jį.

Po keleto minučių poros jungiasi į grupes po 4, vėl ieškodamos to paties sakramento porų. Grupelėje aptaria, papildoma vienas kitą ir ant popieriaus lapo pavaizduoja tą sakramentą simboliškai ir užrašo vieną bendrą šio sakramento formulotę.

Pastaba: grupės po 4 žmones taip pat gali jungtis į 6 ar 8 paauglių grupes.

Jaunuoliai pristato plakatus kitoms grupėms. Katechetas gali pakomentuoti plakatus, pasakyti, ar pateikta informacija yra tiksli, sudėti akcentus.

Malda. Adoracija koplyčioje ar bažnyčioje. Katechetas kartu su paaugliais keliauja į savo parapijos bažnyčią, kur vyks Švč. Sakramento adoracija. Jeigu yra galimybė, adoracija gali vykti tik tai grupei paauglių, jeigu ne, paprašome parapijos kunigo padaryti adoraciją visai pa-

rapijai. Adoracijai paauglius turime paruošti, pasimokyti giesmių, parinkti skaitymui tekstus ar maldas.

Literatūra katechetui:

KBK 1113–1134, 1210–1690.

Christoph Schönborn. Mūsų tikėjimo šaltiniai. – Vilnius: Logos, 1998. P. 44–106.

Philippe Beguerie. Kaip suprasti sakramentus. – Kaunas: LKC, 1998.

Luis Gonzáles-Carvajal. Toks yra mūsų tikėjimas. – Vilnius: Katalikų pasaulis, 2001. P.181–191 .

Tomas Merton. Gyvenimas ir šventumas. – Vilnius: Katalikų pasaulis, 1997. P. 82–86 .

18 tema. ŠV. DVASIOS DOVANOS

Tikslai.

Išsiaiškinti Šv. Dvasios veikimą žmoguje (dovanos).

Padėti suvokti, kad kiekvienas esame Šventosios Dvasios buveinė.

Veikla.

Pokalbis-pasidalijimas. Trumpai prisimename, kas kalbėta apie Šventąją Dvasią septintame susitikime. Išsiaiškiname, ar jaunuoliai ką nors žino apie Šv. Dvasios dovanas ir vaisius. Jeigu žino, bandome juos įvardyti.

Temos pristatymas. Pristatomos 7 Šv. Dvasios dovanos. Galima pradėti priešistorė iš hebrajų tradicijos. Tuomet buvo tikima tik šešiomis dovanomis ir tikėjimas, kaip dovana, nebuvo traktuojamas (Iz 11,1-2). Tik graikiškame vertime randama ir septintoji dovana. Visas dovanas mes pažįstame ir randame aprašytas apaštalo Pauliaus Laiške galatams, kur jos jau vadinamos Dvasios vaisiais, kuriuos Šventoji Dvasia mumyse išugdo kaip amžinosios garbės pradus (Gal 5, 22-23).

Kalbama apie kiekvieną Šv. Dvasios dovaną, pavyzdžiui:

- Išmintis – tai Dievo „paragavimas“ (nuo lotyniško žodžio ragauti).
- Supratimas, ne tik Šv. Rašto žodžių, bet ir kiekvieno iš mūsų vidinio grožio matymas.
- Patarimas – tai gyvenimo „projektas“ padedantis eiti teisingu keliu.
- Tvirtumas, drąsos dovana. Pirmųjų amžių krikščionių rašytojas šią

dovaną apibūdino kaip „trenerį“ .

- Žinojimas Šventajame Rašte dar reiškia ir MEILĘ. Taigi ši dovana leidžia geriau pažinti ir išgyventi meilę. Kas myli, viską supranta geriau.

- Maldingumo dovana padeda Dievą išpažinti kaip Tėvą ir nieko nebijoti.

- Pagarbios Dievo baimės dovana duota tam, kad neužmirštume kas Jis yra. Dieva visa ko Šeiminkas ir mes negalime daryti to, kas prieštarautų Jo valiai.

Šv. Dvasios dovanos. Daugelis paklaus: kam jos reikalingos?

Jų pagalba galime lengviau „prieiti“ prie Viešpaties, suprasti Jo meilę, džiaugsmą ir tuo dalintis su artimu.

Be abejonės, kai kas gali sakyti: „Visa tai galima gauti ir be Dievo malonių. Tai turi kiekvienas iš mūsų. To išmoksime iš draugo.“

Bet ar tai nebus vagystė? Kopijavimas, pamėgdžiojimas? Juk ne kiekvienas nori dalintis šiomis dovanomis. Tik Viešpats jomis dalinasi su kiekvienu ir kviečia jas dovanoti negailint.

Žaidimas-eksperimentas. Paimamas dubuo su smėliu. Keli jaunuoliai paprašomi saujomis paimti kiek galima daugiau smėlio ir jį perduoti kitiems draugams, kad visi rankose turėtų smėlio. Dovanos – kaip smėlis iš dubens, kurio visuomet gali pasisemti ir duoti kitiems. Svarbu, kad tavo rankos būtų laisvos ir teisingai sudėtos. Dovanomis gali dalintis su kitais – juk tai suteikia džiaugsmą.

Darbas grupelėse. Jaunuolius suskirstyti į 7 grupes ir kiekvienai grupei paskirti po Šv. Dvasios dovaną (apmąstymui galima duoti ir Šv. Rašto citatas apie kiekvieną iš šių dovanų). Jie turi atpažinti ir aptarti šią dovaną šiandienos pasaulyje. Vyksta bendras pasidalijimas.

Malda. Tyloje jaunuoliai paprašomi susirasti sau nuošalią vietą ir įvardinti tas Šventosios Dvasios dovanas, kurias jie jau turi gavę. Taip pat ir tas, kurių norėtų dabar paprašyti Šventosios Dvasios.

Literatūra katechetui:

KBK 1830–1832.

Jean-Noël Bezançon. Kaip suprasti Credo. – Kaunas: LKC, 1998. P. 153–157.

19 tema. PAŠAUKTI ŠVENTUMUI

Tikslai.

Išsiaiškinti iš Dievo kylančio šventumo reikšmę.
Supažindinti su šventaisiais ir raginti jais sekti.

Veikla.

Įvadas į temą. Susitikimo pradžios giesmė. Šventas (galima giedoti arba tiesiog paklausti įrašo).

Pokalbis. Kai sakome žodžius „Šventas Dieve“, kokią prasmę į juos įdedame? O kai tariame „šventas žmogus“, apie kokias žmogiškas savybes ir jo atliktus darbus galvojame?

Šventųjų pristatymas. Žiūrimas PowerPoint programa parengtas šventųjų pristatymas (Priedas katechetui 20.1 (dvi dalys)) ir po jo prašoma pasidalinti labiausiai įsiminta šventojo gyvenimo istorija bei pasvarstyti, kuris šventasis labiausiai įtakojo savo laiko visuomenę.

Pastaba. Jeigu neturime galimybės pasinaudoti PowerPoint programa parengtu pristatymu, imame šventųjų paveikslėlius ir gyvenimo aprašymus, kuriuos pasiruošame iš anksto (Priedas katechetui 20.2), arba, jeigu grupelė nedidelė, visi kartu pasižiūrime knygą „Drauge su angelais ir šventaisiais“.

Darbas poromis. Poroms yra išdalinami lapai su užrašytais teiginiais ir šv. Rašto citata apie šventumą (Priedas katechetui 20.3). Prašoma pasvarstyti ir pasiruošus juos pakomentuoti.

Darbo apibendrinimas. Katechetas, išklausęs jaunuolių komentarų, juos apibendrina, akcentuodamas krikščioniško šventumo prasmę bei visiems suteiktas vienodas galimybes jo siekti (KBK 2012 ir t. t.).

Individualus darbas. „Mano kelias į šventumą“. Paauglys pratybose piešia vingiuojantį savo gyvenimo kelią Viešpaties link. Vienoje kelio pusėje užrašo 5 turimas ar ugdomas dorybes, žmogiškas vertybes, vedančias į šventumą. Kitoje kelio pusėje užrašo tai, ką turėtų daryti, kad pasiektų šventumą. Vėliau tam tikrose kelio atkarpose turėtų pažymėti tuos asmenis, kurie galėtų jam pagelbėti einant šventumo keliu. Čia būtina priminti šventuosius. Šventieji, kurių vardais vadinamės ir kuriuos dar išsirinksime Sutvirtinimui, gali būti puikūs kelrodžiai (šis asmeniškasis darbas neturėtų būti analizuojamas bendrai) (Pratybų sąs. 20 tema).

Malda. Katechetas primena, kad einant šventumo, tobulėjimo keliu, labai vertinga turėti šventąjį užtarėją. Kviečia išgirdus šventųjų vardus atsiliepti žodžiais „Melski už mus“. Galima šią maldą pradėti minint jau žinomų šventųjų vardus. Taip pat galima skaityti Visų šventųjų litaniją.

Namų darbas. Išsirinkti Sutvirtinimo sakramentui reikalingą šventojo vardą ir mokėti apibūdinti tą šventąjį keliais sakiniais.

Literatūra katechetui

KBK 2012–2016.

Ferdinand Holbock. Drauge su angelais ir šventaisiais. – Kaunas: Naujasis amžius, 2003.

20 tema. KRIKŠČIONIS

Tikslai.

Padėti suvokti, ką reiškia būti krikščioniu (tikinčiųjų bendruomenės nariu).

Suprasti, kad krikščionio gyvenimo ašis – Kristus.

Atskleisti dvasinio augimo kelią.

Veikla.

Šv. Rašto ištraukos (Ef 6, 10–20) skaitymas ir aptarimas. Perskaičius ištrauką, pasidaliname mintimis apie tai, ką reiškia būti krikščioniu. Ką pataria apaštalas Paulius? Atkreipiamas dėmesys į tai, kad krikščionio kelias yra nelengvas. Krikščioniui tame kelyje reikia daug pagalbos ir tam tikrų priemonių savo kelionei palengvinti ir tikslui pasiekti. Paaugliai, skaitydami ištrauką, išrašo tai, kas krikščioniui padeda keliauti ir su katechetu aptaria.

Individualus darbas. Pratybose užbaigia pradėtas mintis: „Krikščionis tai žmogus, kuris...“ (Pratybų sąs. 21 tema). Jaunuolis parašo krikščionio bruožus. Po to vyksta pristatymas ir aptarimas. Tie žodžiai, kurie pasikartoja, pabraukiami. Katechetas sudeda galutinius akcentus ir išryškina pagrindinius krikščionio bruožus. Krikščionis – tai žmogus, kurio gyvenimo centras yra Kristus, kuris turi gilų tikėjimą, meldžiasi, gyvena sakramentinį gyvenimą, yra apsilikęs tiesumo šarvais, turi Dievo žodžio kalaviją.

Darbas grupėse. Paaugliai pasidalina į keturias grupeles, kurios vadinasi „Kristaus pilis“, „Tikėjimo pilis“, „Maldos pilis“, „Sakramentų pilis“. Gauna didelius popieriaus lapus, priemonės ir pavaizduoja, kaip šie bruožai pasireiškia krikščionio gyvenime. Kaip pagalbą kiekvienai grupei galima parinkti citatų iš Šv. Rašto apie Kristų, maldą, tikėjimą, sakramentus.

Namų darbas – interviu. Paaugliams siūloma sudaryti klausimyną, pagal kurį bandys kalbinti praeivius gatvėje, mokytojus, draugus, tėvus. Galimos priemonės: diktofonas, užrašai. Tai turėtų būti klausimai, kurie padės išsiaiškinti, ar kalbinti žmonės pasirenka gyventi krikščioniškoje visuomenėje, ar visuomenėje be Kristaus. Pristatydami savo interviu paaugliai taip pat turėtų padaryti išvadas (Pratybų sąs. 21 tema).

Malda. Paaugliai gauna lapelius su vertikaliai užrašytais savo vardais. Šalia kiekvienos vardo raidės jie parašo žodį, apibūdinantį juos pačius kaip krikščionis. Bruožus, kurių paaugliai neturi, bet norėtų turėti, gali pabraukti. Kai paaugliai rašo, gali groti rami muzika. Susitikimas baigiamas malda „Tėve mūsų“.

Literatūra katechetui:

KBK 259, 435, 537, 655, 786, 795, 898, 899, 1210, 1229, 1696, 1698, 2471, 2653, 2707, 2831.

Luis Gonzáles-Carvajal. Toks yra mūsų tikėjimas. – Vilnius: Katalikų Pasaulis, 2001. P. 138–145, 153–163.

Thomas Merton. Gyvenimas ir šventumas. – Vilnius: Katalikų pasaulis, 1997. P. 105–135.

21 tema. SIMBOLIAI

Tikslai.

Išsiaiškinti Sutvirtinimo sakramento simbolius ir liturgiją.

Padėti įsisąmoninti Sutvirtinimo sakramento svarbą.

Skatinti prisimti Kristaus liudytojo misiją.

Veikla.

Pokalbis. Kalbama apie Sutvirtinimo sakramento svarbą. “Sutvirtinimo sakramentas drauge su Krikštu ir Eucharistija yra “į krikščionybę

įvedantys sakramentai”, kurių vienybę privalu išsaugoti” (KBK 1285). Sutvirtinimo sakramentu praturtinama ypatinga Šventosios Dvasios jėga.

Šv. Raštas. Pristatoma istorinė šio sakramento kilmė (Kristaus pažadas atsiųsti Globėją Šventąją Dvasią). Skaitoma Šv. Rašto (Tit 3,4-8) ištrauka. Kiekvienas dalyvis išsirašo žodžius, kurie jiems svarbūs šiame tekste ir pasakui juos paaiškina.

Pokalbis – pasidalinimas. Kalbama apie Krikšto ir Sutvirtinimo sakramentų glaudumą ir jų reikšmę (šiais sakramentais visi gauna Viešpaties siuntimą apaštalauti – atliekama Kristaus pavesta misija skelbti Gerąją Naujieną). Klausimai: ką suteikia Krikšto sakramentas? Kokie klausimai užduodami krikštijamiesiems arba jų krikstatėviams? Kas suteikiama Sutvirtinimo sakramento metu?

Sutvirtinimo sakramentas yra ir Bažnyčios sakramentas, kuris ją pačią „ugdo“ ir puoselėja. Šio sakramento dėka patobulinama per Krikštą gauta bendroji tikinčiųjų kunigystė, o sutvirtintasis gauna jėgos viešai išpažinti tikėjimą į Kristų.

Sutvirtinimo sakramento ženklų – simbolių aiškinimasis.

Patepimas. Patepimo aliejumi simbolis yra Šventosios Dvasios ženklas, tapęs net jos sinonimu. Įvedant į krikščioniškąjį gyvenimą, jis yra sakramentinis Sutvirtinimo ženklas, Rytų Bažnyčiose kaip tik vadinamas „Patepimu krizma“. Tačiau, norint suvokti visą jo reikšmingumą, reikia grįžti prie Šventosios Dvasios įvykdyto pirmojo – Jėzaus – patepimo. Kristus (hebrajiškai „Mesijas“) reiškia Dievo Dvasios pateptąjį. Senojoje Sandoroje buvo Viešpaties „pateptųjų“, ypač karalius Dovydas.

Tačiau Jėzus yra vienintelis toks Dievo Pateptasis: Dievo Sūnaus prisiimta žmogiškoji prigimtis yra visa „Šventosios Dvasios patepta“. Jėzus yra tapęs „Kristumi“ per Šventąją Dvasią. Mergelė Marija pradeda Kristų iš Šventosios Dvasios, kuri per angelą praneša, kad Jis nuo pat gimimo bus Kristus, ir paragina Simeoną ateiti į Šventyklą, kad pamatytų Viešpaties Mesiją. Jėzus yra kupinas Šventosios Dvasios, ir galia, einanti iš Kristaus Jam gydant ir gelbstint, yra Šventosios Dvasios galia. Pagaliau Ji prikelia Jėzų iš numirusių. Tad savo nugalėjusioje mirtį žmogystėje visas tapęs „Kristumi“, Jėzus gausiai išlieja Šventąją Dvasią, kol „šventieji“, susivieniję su Dievo Sūnaus žmogyste, taps „tikrais vyrais pagal Kristaus pilnatvės

amžiaus saiką" (Ef 4, 13) – „viso Kristaus“, kaip sako šv. Augustinas.

Antspaudas yra simbolis, artimas patepimui. Iš tiesų Kristų „Dievas savo antspaudu yra pažymėjęs“ (Jn 6, 27), ir mus Tėvas savo antspaudu Jame pažymėjo. Kadangi Krikšto, Sutvirtinimo ir Šventimų sakramentuose antspaudu (graikiškai sfragidos) įvaizdis reiškia nepanaikinamai veikiantį Šventosios Dvasios patepimą, jį vartodavo kai kurios teologinės tradicijos išreikšti neišdildomai žymei, įspaudžiamai tų trijų sakramentų, kurie negali būti kartojami.

Apeigos. Pradedant kalbėti apie apeigas būtina supažindinti su pagrindiniu apeigų vykdytoju – vyskupu. Toliau pristatomos pagrindinės apeigų dalys ir jų prasmė:

Tikėjimo išpažinimas. Tai lyg Krikšto sakramento pratęsimas, jį atnaujinant ir prisimenant pagrindines tikėjimo tiesas, paliudijant savo krikščionišką poziciją.

Rankų uždėjimas. Nuo senų laikų šis gestas simbolizuoja Šventosios Dvasios dovanos ženklą; taip meldžiamasi prašant Šv. Dvasios išliejimo.

Patepimas aliejumi. Prisiminti, kas kalbėta apie Sutvirtinimo sakramentų ženklus.

Ramybės palinkėjimas. Taikos palinkėjimas ir bažnytinės bendrystės simbolis užbaigia sakramento teikimo apeigas.

Malda. Jaunuoliai paprašomi tyloje prisiminti Nikėjos Konstantinopolio tikėjimo išpažinimo formulę ir atskiruose A4 formato lapuose nupiešti vieną iš jiems labiausiai patikusių tikėjimo simbolių bei viršuje užrašyti žodžius. Baigus darbą visi piešiniai suklijuojami ant sienos ir visi kartu kalbame visą Tikėjimo išpažinimą.

Literatūra katechetui:

KBK 695, 698, 1285 ir t. t.

22 tema. ŠVENTIMAS

Tikslai.

Ruoštis Sutvirtinimo sakramento liturgijai.

Žadinti padėką Dievui.

Veikla.

Šv. Raštas ir malda. Kartu su katechetu nagrinėjamas Šv. Rašto (2

Kor 13, 11–13) tekstas, išryškinami žodžiai, kurie nurodo veiksmą. Kam reikalingi šie žmogaus veiksmai? (Džiaukitės, tobulinkitės, guoskite, taikiai gyvenkite, sveikinkite). Kodėl šie veiksmai reikalingi žmogui, gyvenančiam bendruomenėje? (Pratybų sąs. 23 tema).

Kadangi jaunuoliai per visą pasiruošimo laikotarpį turėjo galimybę susiburti į bendruomenę, ši Šv. Rašto ištrauka gali tapti palinkėjimu bei pagalba, norint išlaikyti bendruomenę ir toliau.

Katechetas gali kiekvienam paruošti ir įteikti popieriaus lapą (ritinėlį) su šia Šv. Rašto ištrauka arba kiekvienas paima pats, pavyzdžiui, dėkojimo maldos metu, kai išsako Dievui savo padėką už visus kartu praleistus mėnesius.

Pokalbis apie Sutvirtinimo sakramento šventimą. Pagal Sutvirtinimo sakramento apeigyną (Pratybų sąs. 23 tema „Sutvirtinimo teikimas Mišiose“) katechetas išsamiai išaiškina Sutvirtinimo teikimo tvarką. Kalbama, kaip dera elgtis Krikšto pažadų atnaujinimo, rankų ištiesimo, patepimo krizma metu, ką reikia atsakyti vyskupui. Taip pat paruošiame Visuotinę maldą, pasiskirstome skaitinius, sugalvojame atnašas ir atnašų pristatymą.

Repeticija bažnyčioje. Katechetas, nuėjęs su paaugliais į bažnyčią, parepetuoja Sutvirtinimo sakramento liturgiją.

Literatūra katechetui:

KBK n. 815, 1293–1301.

LVK Liturginė komisija. Sutvirtinimo sakramentas. – Vilnius: Katalikų pasaulis, 1998.

Liturgikos apžvalga.- Kaunas: TTK leidykla, 1996. P. 86– 89.

Guillaume de Menthiere. Sutvirtinimas: Dovanos sakramentas. – Vilnius, 2000. P. 137– 140.

Programoje naudotos literatūros sąrašas

- Šventasis Raštas. – Vilnius: Katalikų pasaulis, 1998.
- Vatikano II susirinkimo nutarimai. – Vilnius: Aidai, 2001.
- Katalikų Bažnyčios Katekizmas. – Kaunas: LVK Tarpdiecezinės katechetikos komisijos leidykla, 1996.
- Sutvirtinimo Sakramentas. – Vilnius: Katalikų pasaulis, 1998.
- Ferdinand Holbock. Drauge su angelais ir šventaisiais. – Kaunas: Naujasis amžius, 2003.
- Hans Schalk. Išpažintis. Vilnius. – Katalikų Pasaulis, 2007
- Fernando Lanzi, Gioia Lanzi. Šventieji globėjai ir jų simboliai. – Vilnius: Alma litera, 2005.
- Rupert Leitner. Religijos pedagogika I. Teoriniai pagrindai. – Kaunas: Tarpdiecezinės katechetikos komisijos leidykla, 1996.
- Rupert Leitner. Religijos pedagogika II. Pagrindiniai teologiniai klausimai, religijos pedagogikos sritys ir pagalbinės priemonės mokykloje. – Kaunas: Tarpdiecezinės katechetikos komisijos leidykla, 1996.
- Rupert Leitner. Religijos pedagogika III. Pagalbinė medžiaga mokymo planui ir pamokoms. – Kaunas: Tarpdiecezinės katechetikos komisijos leidykla, 1996.
- Marie-Nicole Boiteau. Atskleisti Šventąjį Dvasią, kuri teikia gyvybę. – Panevėžys: Panevėžio vyskupijos Katechetikos centras, 2002.
- Pat Alexander. Biblijos enciklopedija. – Vilnius: Alma Littera, 1992.
- Gerhard Kroll. Jėzaus pėdomis. – Vilnius: Atkula, 1997.
- Jean-Noël Bezançon, Philippe Ferlay, Jean-Marie Onfray. Kaip suprasti Credo. – Kaunas: Lietuvos katechetikos centras, 1998.
- Jean Lebon. Kaip suprasti Liturgiją. – Kaunas: Lietuvos katechetikos centras, 1998.
- Philippe Beguerie, Claude Duchesneau. Kaip suprasti sakramentus. – Kaunas: Lietuvos katechetikos centras, 1998.
- Wilhelm Schamoni. Jauni ir Šventi. – Kaunas: TKK, 1995.
- Christoph Schönborn. Mūsų tikėjimo lobiai. „Credo“ Katalikų Bažnyčios Katekizme. – Vilnius: Logos, 1997.
- Christoph Schönborn. Mūsų tikėjimo šaltiniai. Liturgija ir sakramentai Katalikų Bažnyčios Katekizme. – Vilnius: Logos, 1998.
- Antonio Sikari. Vardų kalendorius. – Vilnius: S. Rudelevičiūtės indiv. leidybos įm., 2000.

Papildoma literatūra

- Raniero Cantalamessa. Velykų slėpinys. – Kaunas: Gyvieji Akmenėliai, 1999.
- Bruno Forte. Mažasis įvadas į krikščionio gyvenimą. – Vilnius: Katalikų Pasaulis, 2002.
- Luis González-Carvajal. Toks yra mūsų tikėjimas. – Vilnius: Katalikų Pasaulis, 2001.
- Algirdas Jurevičius. Duona ir vynas. – Vilnius: Aidai, 2002.
- C. S. Lewis. Tiesiog krikščionybė. – Šiauliai: Nova Vita, 1997.
- Carlo Maria Martini. Sakramentai. Kaunas: Caritas, 1997.
- Thomas Merton. Gyvenimas ir šventumas. – Vilnius: Katalikų Pasaulis, 1997.
- Henri J. M. Nouven. Sūnaus palaidūno sugrįžimas. Pasakojimas apie grįžimą namo. – Vilnius: Aidai, 1999.
- Francesco Peyron, Paolo Angheben. Eucharistija – gyvenimo širdis. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2005.
- Jacek Salij. Dekalogas. – Vilnius: Lumen, 1994.

Handwriting practice area on page 52, consisting of 25 horizontal yellow lines with a dotted midline for letter height guidance.

Handwriting practice area on page 53, consisting of 25 horizontal yellow lines with a dotted midline for letter height guidance.

RUOŠIMAS SUTVIRTINIMO SAKRAMENTUI

Stilistė - ses. Zita Nauckūnaitė CR
Viršelio dailininkė - Agnė Bačiliūnaitė
Maketuotojas - Laimonas Gasiūnas

Spausdino UAB „Panevėžio spaustuvė“

